Pianissimo

Časopis pro klavírní pedagogy, studenty a příznivce klavírní hry

„Hudba není ukryta v notách, ale v tichu mezi nimi.“

Wolfgang Amadeus Mozart

MC KKI HF JAMU číslo 23 / listopad 2023

Obsah

Slovo na úvod ... 3
Miroslava Raková

METODICKÉ CENTRUM

Stručný průřez klavírním dílem Pavla Haase ... 4
Viktor Vojnovič

Koncert instruktivních skladeb ... 10
Miroslava Raková

KATEDRA KLAVÍRNÍ INTERPRETACE

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU od února 2023 do října 2023 ... 11

Soutěžní úspěchy studentů KKI HF JAMU od února 2023 do října 2023 ... 13

Básníci klavíru - cyklus přednášek Univerzity třetího věku již po osmé ... 18
Miroslava Raková

KURZY

56. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU ... 19
Anna-Adéla Ludvíčková

Prázdninové rozehrávání po deváté ... 20
Inna Aslamas

24. ročník Klavírních kurzů Mikulov ... 21
Anna-Adéla Ludvíčková

IMPROVIZACE

Improvizace na vlnách klavírních zvuků a vůní ... 22
Věra Chmelová

Hrajeme si pro radost 2024 ... 24

NOTOVÁ PŘÍLOHA

Zelenej se, jedličko ... 25
Nikolas Domský

Máma pere ... 27
Pavel Krejčí

Mateřídouška ... 29
Kateřina Sedláčková

PROJEKTY ZUŠ

Perly secese ... 31
Štěpánka Hrubecká

Koncert Živé baroko ... 32
Marcela Zilvarová

METODIKA A ODBORNÉ STUDIE

Výběr a zařazování etud u začínajících pianistů ... 33
Martina Vlčková

RUBRIKA HRAVÝ MUZIKANT

Cesta ke klavíru ... 37
Linda Horňáková

Z NAKLADATELSTVÍ JAMU

Notové vydání klavírního koncertu Es dur J. A. Štěpána ... 38
Miroslava Raková

KLAVÍRNÍ SOUTĚŽE

Amadeus přináší úsměvy a naději ... 40
Organizační tým soutěže

PROPOZICE KLAVÍRNÍCH SOUTĚŽÍ, PŘEHLÍDEK A FESTIVALŮ

Česká klavírní moderna dětem ... 41

Mladí pianisté hrají na klavír Steinway & Sons ... 41

Pro Bohemia ... 42

BEETHOVENOVY TEPLICE ... 43

Mezinárodní soutěž Antona Rubinsteina – PIANO JUNIOR ... 43

PIANOFORTE PER TUTTI ... 44
Radka Hajšelová

IT RUBRIKA PRO KLAVÍRISTY A KLAVÍRNÍ PEDAGOGY
Štěpán Slavík ... 45

Slovo na úvod

Milí klavíristé, klavírní pedagogové, všichni přátelé a milovníci klavíru,

před deseti lety se na půdě Metodického centra Katedry klavírní interpretace Hudební fakulty JAMU zrodil nápad vydávat vlastní „klavírní" časopis. V listopadu 2013 vyšlo první číslo, u jehož zrodu stála klavírní pedagožka a posluchačka MC Mgr. Věra Chmelová, Ph.D. O krásný název časopisu se zasloužila vedoucí MC – prof. MgA. Alena Vlasáková.

V úvodním slově prvního čísla Věra Chmelová kromě jiného napsala: „Pianissimo v nás vzbuzuje představu ticha, abychom mohli zaslechnout i nejjemnější odstíny hraného či řečeného. Věřím, že časopis Pianissimo bude tichým a příjemným společníkem pro všechny klavír milující čtenáře."

Jak Pianissimo tuto její představu naplňuje, by asi nejlépe posoudili sami čtenáři. Všechny ty, kteří se na tvorbě časopisu podílejí, těší jejich kladné ohlasy. Jsou důkazem toho, že i když je internetový časopis Pianissimo vydáván na KKI HF JAMU a je prvotně určen pro studenty KKI a MC, našel si své místo i u široké odborné veřejnosti.

Za desetiletou existenci vyšlo v Pianissimu více než šest set textů. Rubriky zabývající se klavírní metodikou, materiály do výuky, přednáškami, masterclassy, závěrečnými pracemi studentů, klavírními kurzy, soutěžemi, improvizací, nabídkou zajímavých knih, IT problematikou...zahrnují široké spektrum problematiky klavírní interpretace a pedagogiky.

Toto vše by nebylo možné bez těch, kteří svými články do časopisu přispívají a dělí se tak o své znalosti, zkušenosti i radosti z interpretační a pedagogické praxe s ostatními „klavírními" kolegy. Patří jim velké poděkování.

Stejně jako i ostatním ochotným kolegům a přátelům, kteří se podílejí na korekturách, grafickém zpracování a propagaci časopisu.

Přeji všem klavíristům poklidné podzimní i následné adventní dny a příjemné chvíle nad stránkami nového Pianissima.

▸ Miroslava Raková
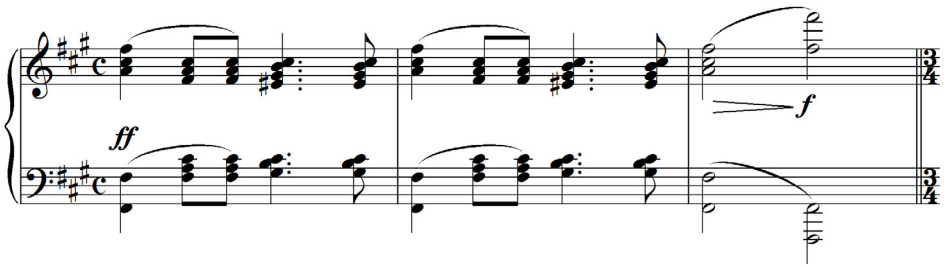
Metodické centrum

Stručný průřez klavírním dílem Pavla Haase

Brněnský rodák Pavel Haas napsal za svůj krátký život (1899–1944) šestnáct klavírních skladeb a cyklů (*Konzertstück, Werkellied, Trauermarch, Klavírní skladbička, Sonáta B dur, Tři skladby pro klavír, Malé preludium, Hvězdičky, Variace, Klavírní pojetí národních písní, Tři písně beze slov, Dech jara, Klavírní suita op. 13, Tempo di Tango, Allegro moderato a Šeptem*), šest komorních děl (*Tři smyčcové kvartety op. 3, op. 7 a op. 15, Fata morgana pro klavírní kvintet s tenorovým sólem, Dechový kvintet op. 10 a Suita pro hoboj a klavír op. 17*), šest písňových cyklů (*Šest písní v lidovém tónu op. 1, Tři písně na slova J. S. Machara op. 2, Čínské písně op. 4, Vyvolená op. 8, Sedm písní v lidovém tónu na slova F. L. Čelakovského op. 18 a Čtyři písně na slova čínské lidové poezie*), osmnáct samostatných písní, dvě skladby pro mužský sbor (*Karneval op. 9 a Al s'fod*), šest orchestrálních skladeb a kantát (*Zesmutnělé scherzo op. 5, Předehra pro rozhlas op. 11, Žalm 29 op. 12, Suita op. 14, Symfonie a Studie pro smyčcový orchestr*), hudbu k filmu a operu *Šarlatán*.

V klavírních a komorních dílech můžeme velmi dobře vysledovat skladatelův vývoj. Většina dochovaných klavírních skladeb existuje v rukopisech a jsou uschovány v Moravském zemském muzeu v oddělení dějin hudby u Janáčkova památníku v Brně. Pokud bychom se z hlediska vývoje zaměřili čistě na klavírní skladby, mohli bychom jej rozdělit do třech období: 1.) rané kompozice (1912–1916) 2.) studia u V. Petrželky, J. Kunce a L. Janáčka (1916–1922) 3.) krystalizace vlastního hudebního jazyka a vrcholná klavírní tvorba (1923–1938). Vrchol tvorby v tomto období představuje *Klavírní suita op. 13* a opera *Šarlatán*. Ve skladatelově vývoji bychom neměli opomenout válečné období. (1939–1944). Z této doby, ve které Haas složil například *Suitu pro hoboj a klavír, Sedm písní na slova F. L. Čelakovského* či *Čtyři písně na slova čínské poezie*, se však bohužel nedochovaly žádné sólové klavírní skladby.

První skladby Haas skládal pro klavír. První skladba *Konzertstück* neboli *Vzpomínky* je datována k 7. srpnu 1912. Melodie je zharmonizována širokými akordy v základních harmonických funkcích (*Notová ukázka č. 1*).
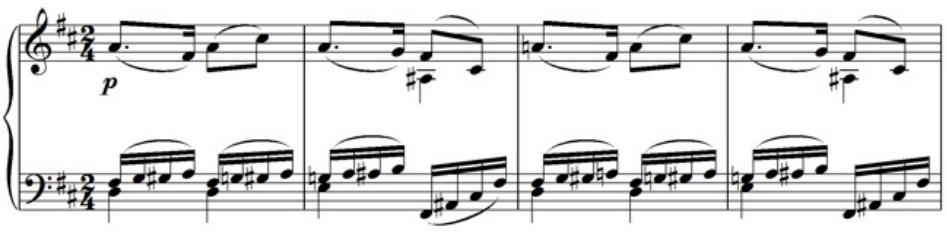

Notová ukázka č. 1
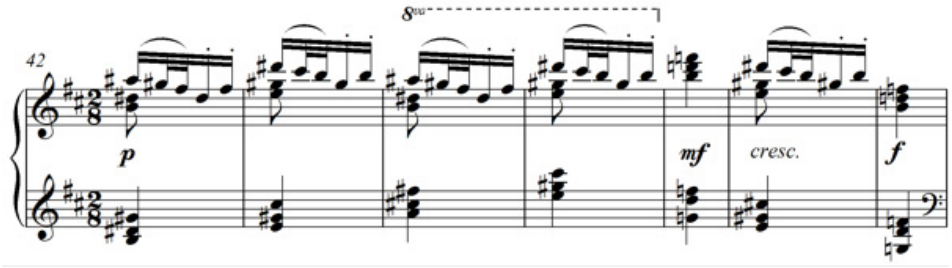
Obdobně vypadají další dvě skladby *Werkellied* či *Trauermarch*. V *Klavírní skladbičce* z Vánoc roku 1915 se Haas propracovává k velké třídílné formě. V ní slyšíme patrný vliv francouzských impresionistů. Melodická linka se objevuje více v jednohlase s doprovodem rozložených akordů (*Notové ukázky č. 2 a č. 3*).

V dalším roce se Haas zabývá písněmi a písňovou formou. Hned 6. ledna 1916 skládá dvě krátké písně *Weinlied* a *Der Seufzer*. V témže roce vzniklo šest písní. Mezi nimi *Postillon*, která s jedenácti slokami a 187 takty patří k nejdelší samostatné písni. Všechny písně mají společného jmenovatele. Haas se inspiruje německými či rakouskými básníky a skladateli, jakými byli N. Lenau, A. von Chamisso, F. Grillpalzer, F. Schiller, F. Schubert, F. Mendelssohn. V témže roce skládá Haas první sonáty, Houslovou sonátu G dur a Klavírní sonátu B dur. Obě odkazují na romantické skladatelské vzory F. Chopina, F. Schuberta či J. Brahmse. Poslední věta klavírní sonáty s názvem *Pohřební pochod* svojí stavbou a tóninou odkazuje právě na F. Chopina (*Notová ukázka č. 4*).
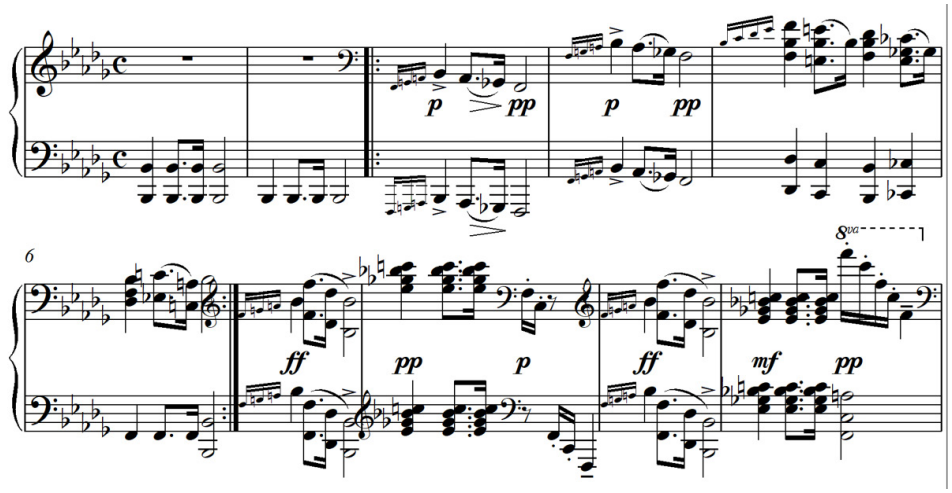
V roce 1917 nastává u skladatele zlom. V písních *Zelená se žitečko* a *Sviť měsíčku sviť* se již odklání od německých a rakouských roman-

Notová ukázka č. 2

Notová ukázka č. 3
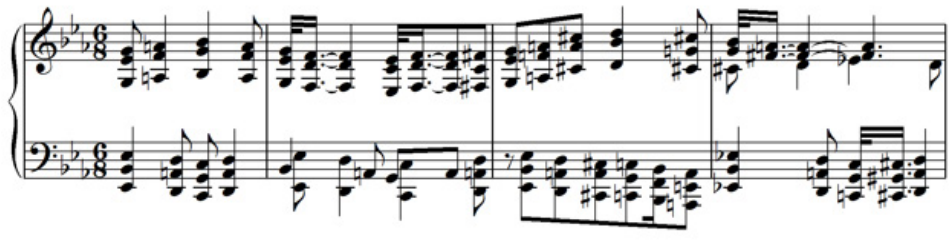

Notová ukázka č. 4

tických vzorů a skládá na náměty českých básníků. Píseň *Zakleté sestry* z března 1918 je první v lidovém tónu.
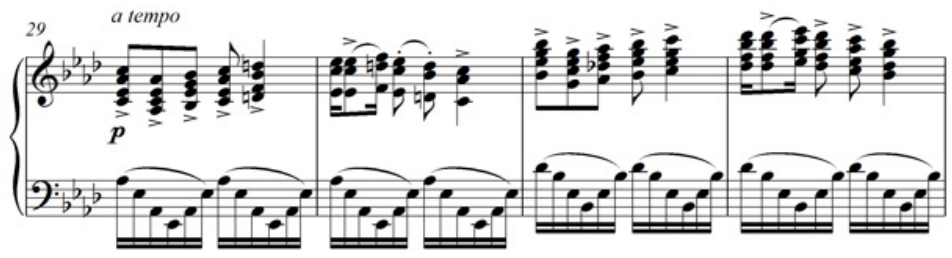
Na jaře roku 1919 Haas dokončuje *Tři skladby pro klavír* (*Touha v dál, Tak divně do skoku a Píseň jarního večera*). Ve všech třech slyšíme vliv moravského folklóru, například na začátku první skladby *Touha v dál* (*Notová ukázka č. 5*) či ve středním díle druhé skladby *Tak divně do skoku* (*Notová ukázka č. 6*). V obou příkladech slyšíme lydickou stupnici.

U L. Janáčka komponuje P. Haas skladbu pro klavír *Hvězdičky*, ve které se vypořádává s architekturou sonátové formy. Melodii doprovázejí krátké sčasovky (*Notová ukázka č. 7*).

Zvláštní členění úvodního tématu v nás evokuje myšlenku, že se v té době mohl seznamovat s klavírním dílem L. Janáčka. Možná si přehrával části cyklu *Po zarostlém chodníčku* a nechal se jimi inspirovat. Není to podložené žádnými fakty, a proto tato domněnka zůstává v rovině dohadů a hypotéz. V klavírním pojetí národních písní se naplno projevuje Janáčkův vliv na Haase. Nejprve Haas vytváří *Variace na Aj, co to ten slavíček* na stejnojmennou píseň upravenou Janáčkem a poté *Klavírní pojetí národních písní*, obsahující pět krátkých miniatur – *Ach ty Juro, Jurenko, Maryš, moja, Maryš, Už sa mně můj milý, Nasádzel jsem čerešenku a Hradčanské hodiny* (*Notová ukázka č. 8*).

Notová ukázka č. 5

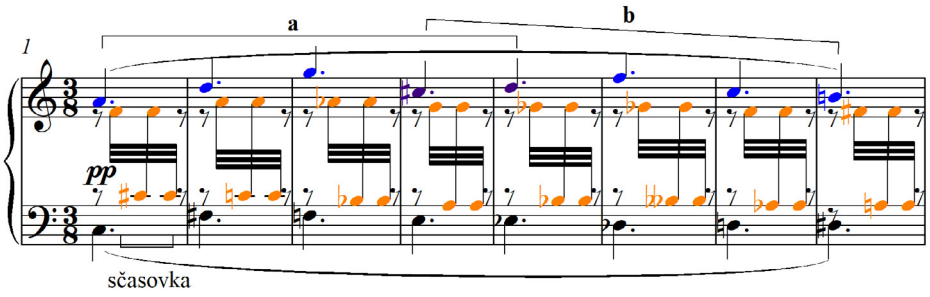
Notová ukázka č. 6

Vkusným harmonickým doprovodem spolu se sčasovkami se co nejvěrněji snažil vystihnout a podtrhnout ráz skladeb. U všech písní cítíme lidové prostředí hudby s jemným cimbálovým zabarvením. Podobné tendence jsou také patrné ve *Třech písní beze slov pro klavír* komponovaných v lidovém tónu. Melodie *Keď sem přišél* se objevuje v pomalé části poslední věty *Druhého smyčcového kvartetu* (*Notová ukázka č. 9*).

Ve dvacátých letech komponuje Haas především komorní díla, v nichž tříbí svůj kompoziční jazyk. Jedinou klavírní skladbou je miniatura *Dech jara* z roku 1924, ve které Haas nachází inspiraci u francouzského impresionisty M. Ravela. Hravá a živá melodie plná ohybů je doprovázena arpeggiovanými akordy občas zahuštěnými sekundami (*Notová ukázka č. 10*).

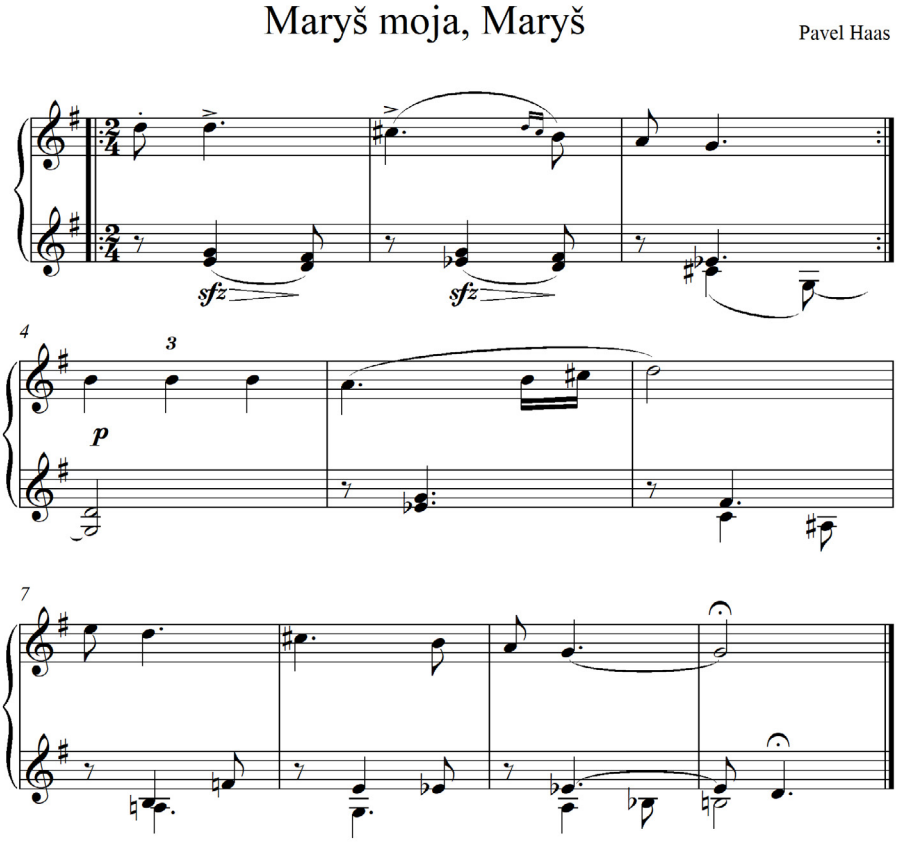
V komorních dílech je patrný vliv Pařížské šestky a Igora Stravinského, což je dané také tím, že v tehdejším Československu se začala premiérovat díla těchto skladatelů. Například v Brně se roku 1922 hrál *Smyčcový kvartet a moll* od D. Milhauda, o rok později *Petruška* od I. Stravinského či roku 1924 *Pacifik 231* od A. Honeggera. Ve skladbě *Fata morgana op. 7*, dokončené 16. října 1923, skladatel experimentuje s polyrytmy či se slučováním několika různých metrických pásem najednou (*Notové ukázky č. 11 a č. 12*).

Pětidílná *Klavírní suita op. 13*, dokončená 2. listopadu 1935, představuje vrcholnou syntézu skladatelova vývoje. Například v části *Danza* propojuje Haas obkročák v úvodu se sambou ve druhé části (*Notové ukázky č. 13 a č. 14*).

Notová ukázka č. 7

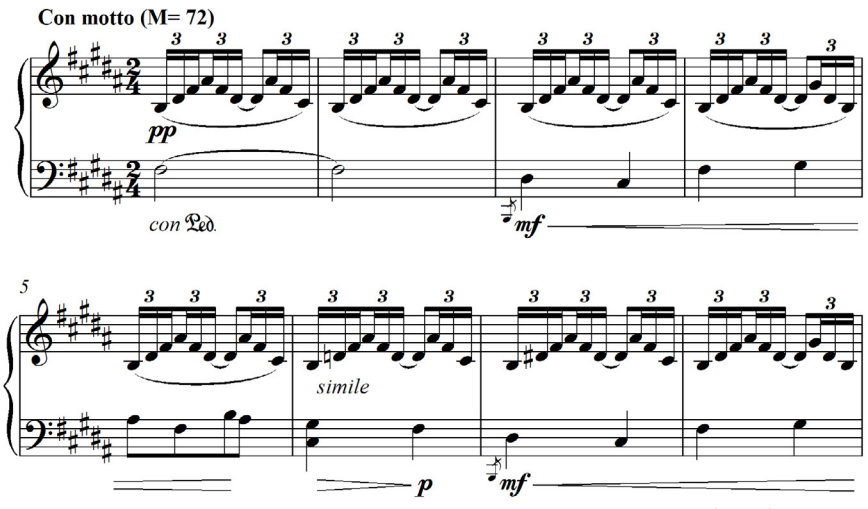
V závěru prvního dílu v části *Pastorale* nalezneme úryvek *Svatováclavského chorálu* a sekvenci *Dies Irae (Notová ukázka č. 15).* ještě najdeme schovaný úryvek z muzikálu *Lady is a Trump (Notová ukázka č. 16 – schovaná melodie je barevně vyznačena).*

Notová ukázka č. 8

Zvláštní pozornost zasluhuje vtipný a taneční šestitaktový úsek, v němž zaznívají v hlavní lince za pravidelného střídání 3/4 a 6/16 metra v pravé a 12/16 a 6/16 v levé nápěvy světské hebrejské melodiky.

Postludium uzavírající celou *Suitu* připomíná svým toccatovým a tanečním charakterem *Preludium* a *Danzu*. Svým rytmickým členěním a tanečností připomínají krajní části poslední věty skladbu *Divá noc* z *Druhého smyčcového kvartetu op 7.* Opět zde rezonuje vliv Pařížské šestky. V celém *Postludiu*

Notová ukázka č. 9

Haas dále napsal skladbu s názvem *Tempo di Tango*, ve které opět obrací pozornost na moderní tance 20. století *(Notová ukázka č. 17).*

Poslední kompozice pro klavír *Allegro moderato*, kterou Haas napsal během práce na *Třetím smyčcovém kvartetu* 25. března 1938, se tanečností podobá třetí části ze Suity *Danze*. Postupně v ní uslyšíme tři tance – rumbu, foxtrot a sambu *(Notové ukázky č. 18, č. 19 a č. 20).*

Klavírní dílo čítá celkem šestnáct dokončených skladeb a cyklů. Z toho tiskem vyšla *Suita op. 13, Allegro moderato* a *Šeptem*, tedy kompozice ze třetího období. Velmi zajímavé jsou však i skladby či sbírky z druhého období: *Tři skladby pro klavír*, *Malé preludium na vlastní téma, Hvězdičky, Tři písně beze slov, Variace pro klavír* či miniatury *Klavírní pojetí národních písní*. Kdybychom měli stručně shrnout, co ovlivnilo Haase ve skladatelském vývoji, našli bychom dvě oblasti: 1.) lidová píseň, staré nápěvy a chorály, 2.) vlivy Pařížské šestky a Igora Stravinského – experimentování s rytmy, polyrytmy, stavění různých metrických pásem nad sebou, či zakomponování moderních tanců (samba, rumba, foxtrot, tango) do skladeb.

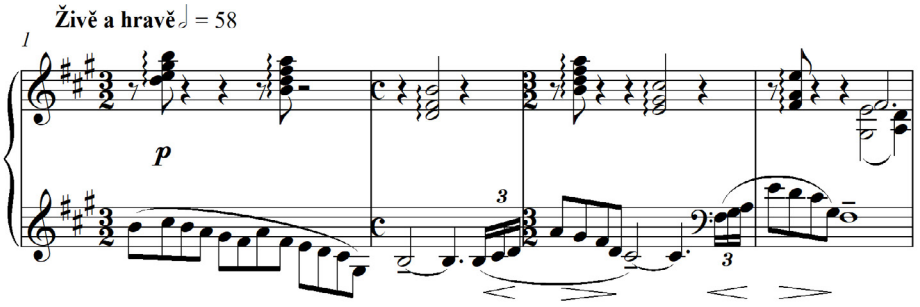
Co říci závěrem? Z vlastní zkušenosti mohu říct, že většina skladeb, které jsem hrál, jsou svěží, neotřelé, nepostrádající lyriku, hloubku, tanečnost, vtip a humor. Věřím, že se jednou podaří vydat souborné klavírní dílo a interpreti tak naleznou cestu ke skladbám Pavla Haase.

https://is.jamu.cz/th/b12r4/DISERTACNI_PRACE_Pavel_Haas_solova_tvorba_pro_klavir.pdf
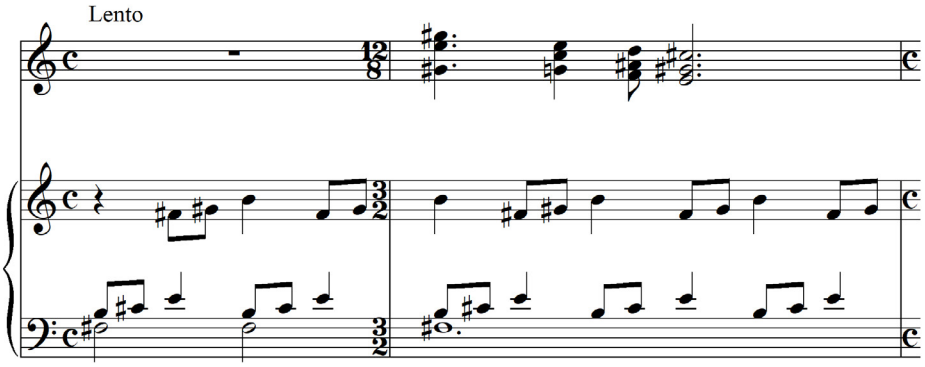
▸ Viktor Vojnovič

Poznámka redakce: Pro zájemce o hlubší poznání života a díla Pavla Haase je výše připojen odkaz na disertační práci Viktora Vojnoviče, která pojednává o klavírním díle tohoto brněnského skladatele. Na stejné téma proběhla i přednáška Viktora Vojnoviče 22. dubna tohoto roku v Metodickém centru JAMU.

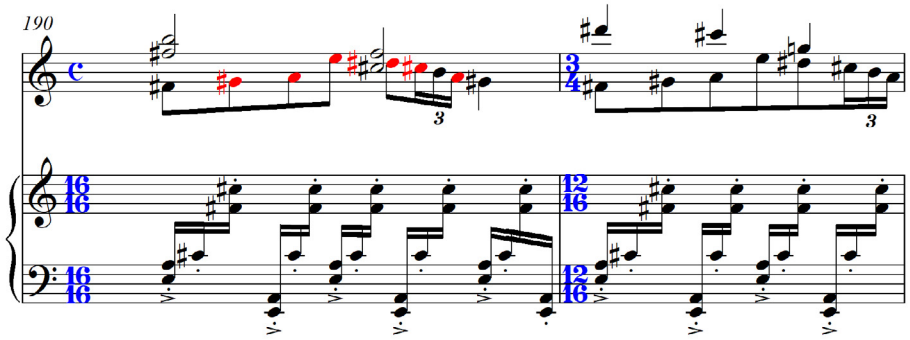
▸ *MgA. Viktor Vojnovič, Ph.D. je absolventem Konzervatoře v Českých Budějovicích ve třídě MgA. Evy Peřinové. Na HF JAMU vystudoval magisterský obor Hra na klavír ve třídě prof. Aleny Vlasákové a doktorské studium v oboru Interpretace a teorie interpretace. V současné době vyučuje na JAMU klavírní improvizaci, komorní hru a mezifakultní volitelný klavír, v rámci MC hru instruktivní literatury, pedagogickou praxi a klavírní improvizaci. Na JAMU působí také jako korepetitor na Katedře zpěvu. Dále je pedagogicky činný na Taneční konzervatoři Brno (korepetice, klavír), Konzervatoři Brno (improvizace) a ZUŠ Orchidea v Brně (klavír, korepetice).*

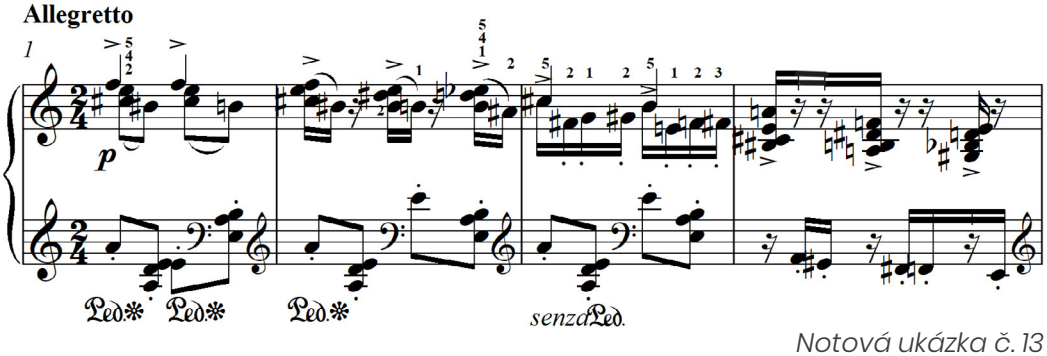
Notová ukázka č. 10

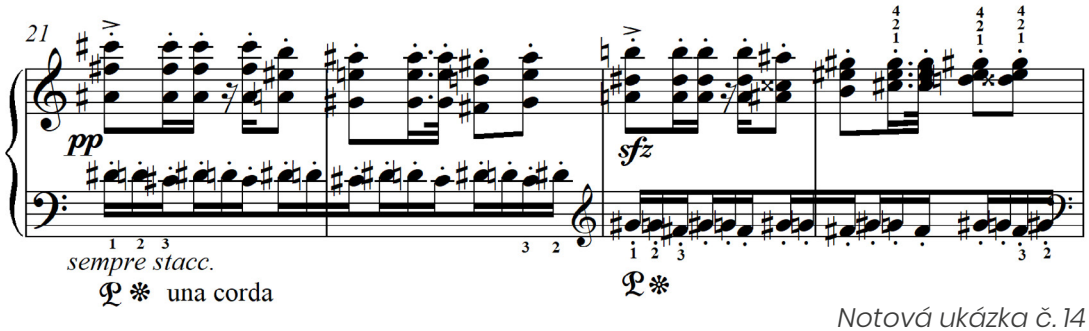
Notová ukázka č. 11

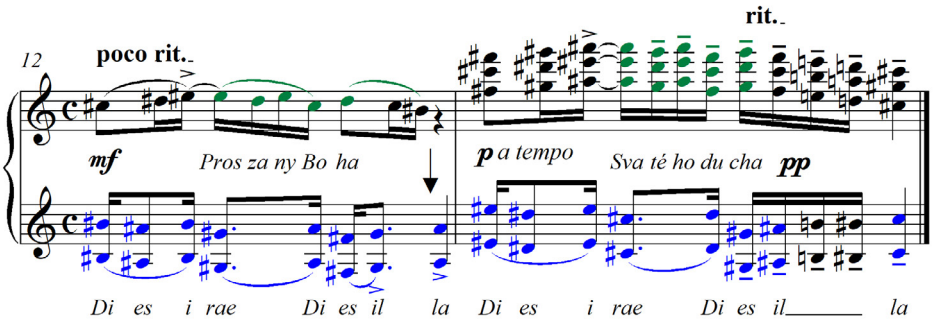
Notová ukázka č. 12
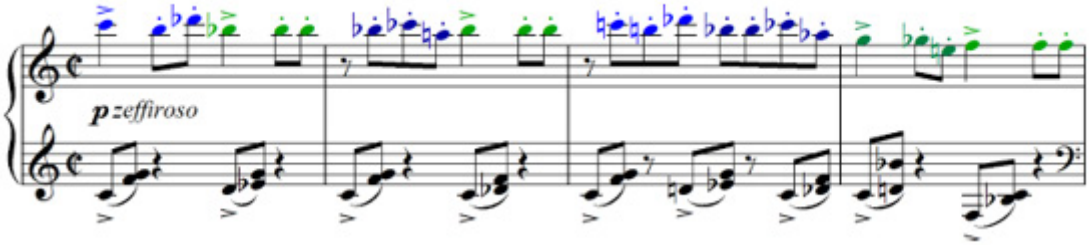

Notová ukázka č. 13
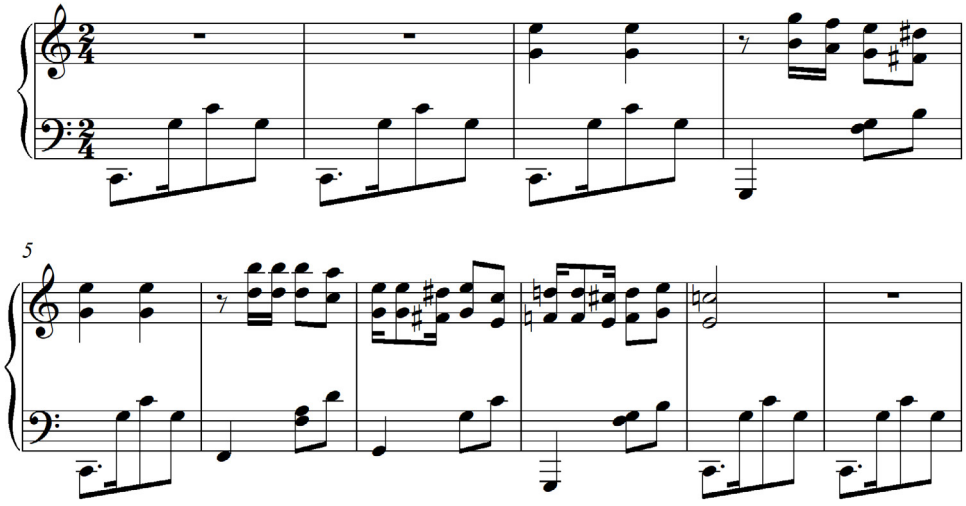

Notová ukázka č. 14

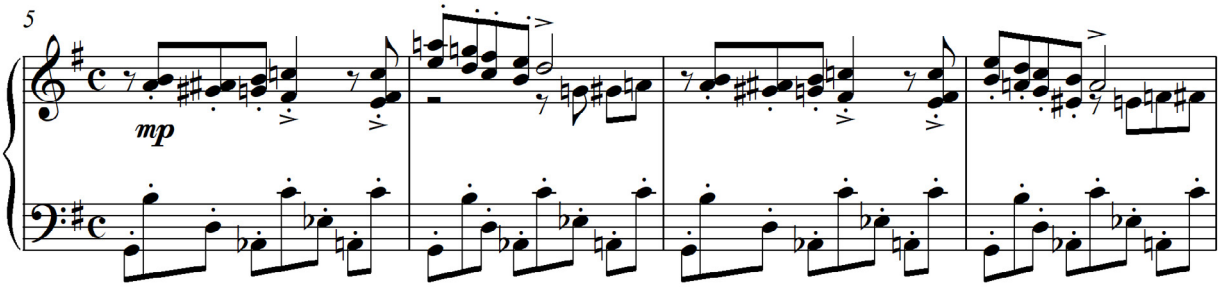
Notová ukázka č. 15
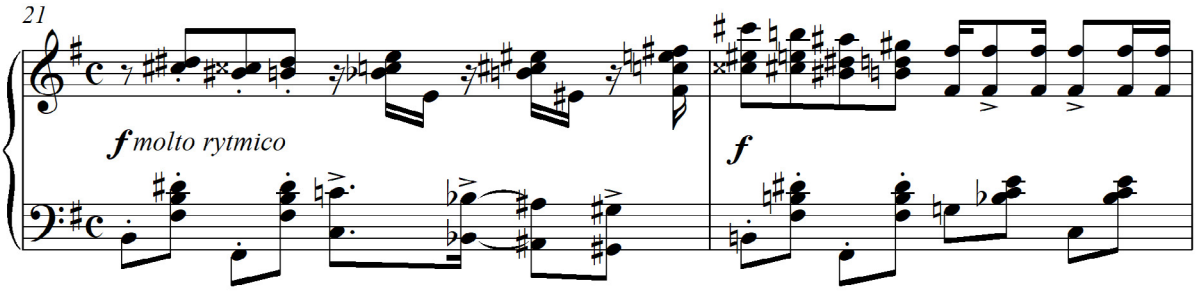

Notová ukázka č. 16

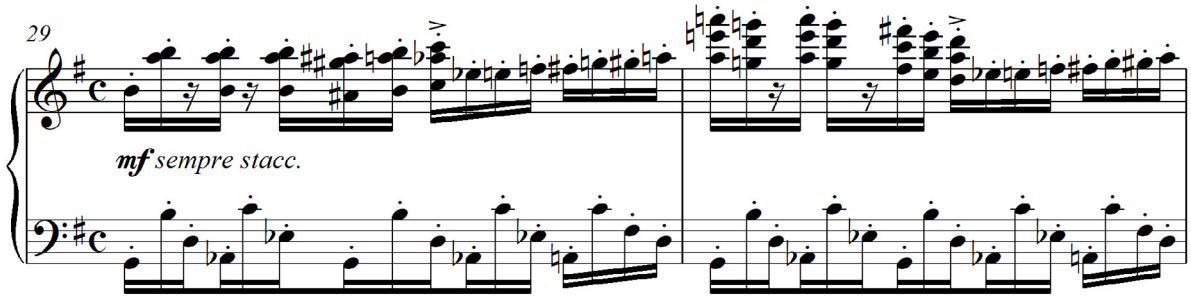
Notová ukázka č. 17

Notová ukázka č. 18

Notová ukázka č. 19

Notová ukázka č. 20

Koncert instruktivních skladeb

Během každého akademického roku připravuje tým pedagogů pro posluchače Metodického centra deset sobotních setkání. Nedílnou součástí konzultačních dnů takzvaného „velkého centra“ (určených primárně pro kurzy č. 2–4) jsou koncerty žáků a studentů všech stupňů uměleckých škol. V průběhu akademického roku vystupují žáci základních uměleckých škol, studenti konzervatoří a hudebních akademií i pedagogové studující v MC. Některé koncerty jsou spojeny s interpretačním seminářem či představují studenty jako laureáty českých a mezinárodních soutěží. Závěrečný červnový konzultační den již tradičně patří koncertu absolventů magisterského studia klavírní interpretace a klavírní pedagogiky na KKI HF JAMU.

V loňském akademickém roce měli posluchači MC možnost slyšet absolventy hned na dvou koncertech, a to v květnu a v červnu. Program květnového koncertu byl sestaven výhradně ze skladeb instruktivní klavírní literatury.

V úvodu koncertu představila Klára Čeladníková klavírní cykly dvou českých skladatelů – Petra Ebena a Jaroslava Křičky. Řada instruktivních miniatur pro klavír Petra Ebena si získala oblibu u dětí i pedagogů. Na koncertě zazněl výběr šestnácti drobných skladeb z cyklu Svět malých. Tvorba pro děti Jaroslava Křičky byla zastoupena Loutkovou suitou op. 36.

Anna Sofie Mojzešová přiblížila posluchačům dětské skladby brněnského skladatele Jaroslava Kvapila (kromě jiného působil v letech 1947–1957 jako profesor skladby na JAMU). Uvedený cyklus V říši snů, ze kterého na koncertě zazněl výběr šesti skladeb z 1. dílu, vyšel tiskem v roce 1933 ilustrovaný akademickým malířem Františkem Hlavicou. Celý cyklus představuje cestu dětskými sny s inspirací pohádkových příběhů a zážitků. Jednotlivé skladby obou svazků tvoří jednolitý příběh.

Skladatel ukrajinského původu Sergej Eduardovič Bortkiewicz byl vynikajícím klavíristou, proto věnoval převážnou část své tvorby klavíru. Hudebně navázal na romantické období, byl nazýván „ruským Griegem.“ Pomocí jeho klavírního cyklu přenesli Anna Sofie Mojzešová a Martin Nosek posluchače koncertu do světa Andersenových pohádek. Z půvabného cyklu Z Andersenových pohádek op. 30 s podtitulem Hudební kniha obrazů zaznělo celkem jedenáct miniatur.

Pozoruhodný hudební odkaz zanechal dětem ruský pozdně romantický skladatel Vladimír Ivanovič Rebikov. V podání Lucie Zapletalové posluchači vyslechli cyklus šesti skladeb pod názvem Album lehkých skladeb pro mládež.

Z pera ruského skladatele a pianisty arménského původu Gennari Karganova pochází cyklus Pro mládež op. 21. Jeho čtyři části – Pohádka, Maďarská, Tanec elfů a Ländler se na koncertě rozezněly pod prsty Tamary Bláhové. Ta si pro posluchače připravila i výběr šesti skladeb z cyklu Malá suita v 15 obrazech francouzského skladatele Jacquese Iberta.

Závěr koncertu patřil klavíristovi a skladateli v jedné osobě Adamu Závodskému. Ten se nejprve představil interpretací tří dvouhlasých invencí z Klavírní knížky anglického hudebního skladatele Ralpha Vaughana Williamse. Poté uvedl čtyři části z vlastního cyklu Třináct klavírních obrázků pro malé i velké pianisty op. 22.

Všechny skladby uvedené na koncertě byly nastudovány a poté nahrány pod pedagogickým vedením Mgr. Josefy Hlouškové. Nahrávky vznikly v individuálně vyučovaném předmětu Hra instruktivní literatury v rámci magisterského studia Hra na klavír a klavírní pedagogika.

Nově nahrané skladby se připojí k souboru nahrávek instruktivní literatury, které vznikaly pod pedagogickým vedením Mgr. Josefy Hlouškové v letech 2012–2022. Ze skladatelů byla zaměřena pozornost především na české a slovenské autory 20. a 21. století (Petr Bazala, Josef Blatný, Zdeněk Blažek, Ján Cikker, Eduard Douša, Markéta Dvořáková, Petr Eben, Petr Fiala, Peter Graham, Jan Hanuš, Milan Harašta, Juraj Hatrík, Osvald Chlubna, Karel Janeček, Václav Kaprál, Vítězslava Kaprálová, Pavol Krška, Eva Lorenc, Ivana Loudová, Zdeněk Lukáš, Jiří Matys, Jan Novák, Vilém Petrželka, Petr Řezníček, František Schäfer, Klement Slavický, Iris Széghyová, Karel Šimandl, Eugen Suchoň, Jiří Vřešťál, Ilja Zeljenka, Ján Zimmer). Od roku 2014 jsou nahrávky realizovány v Nahrávacím studiu Divadla na Orlí JAMU, průvodní texty booklетů CD si tvoří sami studenti. CD slouží jako zvukové pomůcky studentům KKI a MC HF JAMU.

▸ Miroslava Raková

Katedra klavírní interpretace

Mimoškolní aktivity pedagogů KKI HF JAMU
od února 2023 do října 2023

únor 2023

1. 2. 2023 Klavírní recitál – ZUŠ Jihlava
Igor Ardašev, program: W. A. Mozart, L. van Beethoven, R. Schumann

11. 2. 2023 Přednáška a výukový seminář – ZUŠ Choceň
prof. MgA. Alena Vlasáková – přednáška „Modelace zvukových vrstev klavírních skladeb od počátků výuky“

14. 2. 2023 Klavírní recitál – Třebíč, Kulturní dům
Igor Ardašev, program: W. A. Mozart, L. van Beethoven, R. Schumann

16. 2. 2023 Komorní koncert KPH – Dvůr Králové nad Labem, Hankův dům
Jan Jiraský a Robin Červinek (baryton)

28. 2. 2023 Klavírní recitál, Koncert Spolku přátel hudby při Filharmonii Brno – Besední dům Brno
Igor Ardašev, program: W. A. Mozart, L. van Beethoven, R. Schumann

březen 2023

6. 3. 2023 Klavírní recitál, Smetanovské dny – Plzeň
Igor Ardašev, program: W. A. Mozart, L. van Beethoven, R. Schumann

9. 3. 2023 Pěvecký koncert studentů JAMU – Brno, Zámek Belcredi
Viktor Vojnovič – klavírní korepetice

11. 3. 2023 Klavírní recitál, MHF Konvergencie – Bratislava, Moyzesova sieň
Jan Jiraský za doprovodu členů Slovenské filharmonie

11. 3. 2023 Klavírní sobota, Jeden den s A. Vlasákovou – Konzervatoř Brno
prof. MgA. Alena Vlasáková – přednáška “O tvoření krásného klavírního zvuku” a výukový seminář

18. 3. a 19. 3. 2023 Klavírní soutěž Beethovenovy Teplice
prof. MgA. Alena Vlasáková – předsedkyně poroty

21. 3. 2023 Koncert s Komorní filharmonií Pardubice (dirigent Stanislav Vavřínek)
Igor Ardašev s Michalem Maškem, program: W. A. Mozart: Koncert pro 2 klavíry a orchestr K 365

duben 2023

1. 4. a 2. 4. 2023 Pro Bohemia Ostrava
prof. MgA. Alena Vlasáková – předsedkyně poroty mezinárodní klavírní soutěže
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – člen poroty

9. 4. 2023 TN Víkend
prof. MgA. Alena Vlasáková – záznam z výuky Jana Schulmeistera

18. 4. 2023 Komorní koncert – Náchod, Městské divadlo Dr. J. Čížka
Pavel Zemen – člen Klavírního kvarteta Josefa Suka

20. 4. a 21. 4. 2023 Pianoforte per tutti – soutěžní klavírní přehlídka, ZUŠ Příbor
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – předseda poroty

25. 4. 2023 Koncert Spolku přátel hudby při Filharmonii Brno – Besední dům Brno
Jan Jiraský a Graffovo kvarteto, Miloslav Jelínek (kontrabas), program: F. Schubert: Klavírní kvintet A dur „Pstruh"

květen 2023

1. 5. 2023 Koncert ke 150. výročí Besedního domu, Brno
Igor Ardašev, program: G. F. Händel, F. Chopin, B. Smetana, F. Liszt

1. 5. 2023 Koncert při příležitosti 119. výročí úmrtí Antonína Dvořáka – Praha, Muzeum Antonína Dvořáka
Pavel Zemen – člen Klavírního kvarteta Josefa Suka

18. 5. 2023 Koncert s Plzeňskou filharmonií (dirigent Ronald Zollmann) **– Plzeň, Měšťanská beseda**
Igor Ardašev, program: J. Brahms – Klavírní koncert č. 2

25.5. a 26. 5. 2023 Koncert s Filharmonií Brno (dirigent Petr Altrichter) – Brno, Janáčkovo divadlo
Igor Ardašev, program: A. Chačaturjan – Klavírní koncert Des dur

červen 2023

5. 6. 2023 Klavírní recitál – Senica (Slovensko)
Dominik Gál

9. 6.–11. 6. 2023 PRAGUE JUNIOR NOTE – celostátní klavírní soutěž
MgA. Helena Weiser – ředitelka soutěže a členka poroty

19. 6. 2023 Klavírní recitál z díla P. Haase – Senica (Slovensko)
Viktor Vojnovič

červenec 2023

3. 7. 2023 Klavírní recitál – Turnov, Městské divadlo
Igor Ardašev, program: J. S. Bach, L. van Beethoven, V. Kalabis, B. Smetana, F. Liszt

3. 7.–12. 7. 2023 Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy JAMU
prof. MgA. Alena Vlasáková – lektorka
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – lektor

14. 7. 2023 Hudební festival – Znojmo
Igor Ardašev s Pavlem Šporclem (housle), program: W. A. Mozart, A. Dvořák, C. Franck

15. 7. 2023 Janáčková klavírní tvorba, Festival Janáček a Luhačovice – Lázeňské divadlo
Jan Jiraský

21. 7. 2023 Jihočeský hudební festival – Jindřichův Hradec
Igor Ardašev s Kristinou Fialovou (viola), program: J. S. Bach, J. Brahms, V. Kalabis, B. Martinů, P. Hindemith)

24. 7.–28. 7. 2023 Letní interpretační kurzy Konzervatoře Evangelické akademie v Olomouci
doc. MgA. Alice Rajnohová, Ph.D. - lektorka

srpen 2023

18. 8.–25. 8. 2023 Klavírní kurzy Mikulov
MgA. Helena Weiser – lektorka
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – přednáška „Hudba v řeči a řeč v hudbě"

20. 8.–26. 8. 2023 Klavírní kurzy Konzervatoře Brno
MgA. Dominik Gál – lektor
MgA. Pavel Zemen – lektor

24. 8. 2023 EPTA Bratislava – VŠMU Bratislava
prof. MgA. Alena Vlasáková – přednáška „Nový pohled na staré pravdy o klavírním umění"

31. 8. 2023 Opera PLUS
prof. MgA. Jiraský, Ph.D. – rozhovor „Když se vám na koncertě podaří zapomenout na sebe a vplout do denního snění, hudba začne přirozeně žít"

září 2023

4. 9. 2023 Koncert KPH – Litovel
Igor Ardašev s Ivanem Ženatým (housle), program: W. A. Mozart, L. van Beethoven, O. Mácha, A. Dvořák

7. 9. 2023 Komorní koncert KPH – Mnichovo Hradiště, Městské divadlo
Pavel Zemen – člen Klavírního kvarteta Josefa Suka

23. 9. 2023 EPTA Praha – Gymnázium a Hudební škola Hlavního města Prahy
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – přednáška „Stylové uchopení klavírních skladeb 18. – 19. století v interpretační a pedagogické praxi“

30. 9. 2023 Klavírní inspiromat – ZUŠ Chotěboř
prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. – přednáška „Kouzla klavírního zvuku“

říjen 2023

4. 10. a 5. 10. 2023 Koncert s Jihočeskou komorní filharmonií (dirigent Petr Altrichter), České Budějovice
Igor Ardašev, program: R. Schumann: Klavírní koncert a moll op. 54

16. 10. 2023 Koncert komorní hudby v rámci Spolku pro komorní hudbu v Olomouci
Alice Rajnohová – členka tria flétna, violoncello a klavír

19. 10. 2023 Nový svět Moravského podzimu – Brno
Dominik Gál – člen komorního seskupení, program: B. Martinů: Kuchyňská revue

24. 10. 2023 Komorní koncert, Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun – Kulturní dům Plzeňka, Beroun
Pavel Zemen – člen Klavírního kvarteta Josefa Suka

31. 10. 2023 Klavírní recitál – Ostrava-Poruba, Kulturní dům Poklad
Alice Rajnohová

Soutěžní úspěchy studentů KKI HF JAMU
od února 2023 do října 2023

Kamila Ozerova

Absolute First Prize in Category Professional
Excellent Interpretation Special Award
Londýn, Online

Pedagogické vedení:

prof. MgA. Alena Vlasáková

Anna Sofie Mojzešová

Gold Prize in Category Concerto Performance
Fantastic Technique Special Prize
London Young Musician, Online

Grand Second Prize in the Master Category
London Young Musician of the Year 2023, Online

Pedagogické vedení:

prof. MgA. Alena Vlasáková

Kateřina Potocká

Second Prize
X Stockholm International Music Competition (Online) 2023

Pedagogické vedení:
prof. MgA. Alena Vlasáková

Culture Association Semibrevis, Sweden | Nacka Music School (Sweden) | History Museum (Stockholm, Sweden) | "Maestro" music academy (Sweden)
Yamaha Piano Center (Stockholm, Sweden) | Lysor International Music School (Stockholm, Sweden)

X STOCKHOLM INTERNATIONAL MUSIC COMPETITION (ONLINE) 2023

Kulturföreningen Semibrevis

DIPLOMA

II (second) prize

Katerina Potocká

Piano E

Czech Republic, Brno

Janáček Academy of Performing Arts

Teacher: Alena Vlasáková

Stockholm International Music Competition

semibrevis Lysor YAMAHA

Sára Čopová

2nd Prize
International Piano Competition Online, Gdaňsk

Pedagogické vedení:
prof. MgA. Alena Vlasáková, MgA. Pavel Zemen

PIANO COMPETITION ONLINE
7th Edition

International Competition For Pianists

DIPLOMA

2nd PRIZE

VIII Category

Sára Čopová

Artistic Director

Gdansk, 29th October 2023

Klára Čeladníková

2nd Prize
Piano Competition International Online, Orbetello, Itálie

3rd Prize
International Piano Competition Online, Gdaňsk

Pedagogické vedení:
MgA. Helena Weiser

Alice Rajnohová

1. místo
Klavírní soutěž o nejlepší interpretaci francouzské hudby, Kamenice nad Lipou

Pedagogické vedení:
MgA. Helena Weiser a doc. MgA. Igor Ardašev

Sofia Kuznetcova

2. místo
Klavírní soutěž o nejlepší interpretaci francouzské hudby, Kamenice nad Lipou

Pedagogické vedení:
doc. MgA. Alice Rajnohová, Ph.D.

ÚSTAV PRO PROPAGACI DÍLA A ODKAZU
VÍTĚZSLAVA NOVÁKA

MĚSTO KAMENICE NAD LIPOU
a
AMAT
(L' Association pour la musique et les arts tchéques)
udělují

DIPLOM

2. místo

Sofia KUZNETCOVA

Klavírní soutěž o nejlepší interpretaci francouzské hudby

předseda správní rady ústavu
starosta města
předseda poroty
členové poroty
tajemnice poroty

V Kamenici nad Lipou 18. květen 2023

Aneta Horáková

3. místo
Klavírní soutěž o nejlepší interpretaci francouzské hudby, Kamenice nad Lipou

Pedagogické vedení:
MgA. Pavel Zemen

ÚSTAV PRO PROPAGACI DÍLA A ODKAZU
VÍTĚZSLAVA NOVÁKA

MĚSTO KAMENICE NAD LIPOU
a
AMAT
(L' Association pour la musique et les arts tchéques)
udělují

DIPLOM

3. místo

Aneta HORÁKOVÁ

Klavírní soutěž o nejlepší interpretaci francouzské hudby

předseda správní rady ústavu
starosta města
předseda poroty
členové poroty
tajemnice poroty

V Kamenici nad Lipou 18. květen 2023

Básníci klavíru
cyklus přednášek Univerzity třetího věku již po osmé

O cyklech přednášek, které organizuje Katedra klavírní interpretace HF JAMU pro posluchače převážně důchodového věku, informujeme na stránkách Pianissima pravidelně. Od doby, kdy tým pedagogů KKI připravil první cyklus tehdy dvanácti dvouhodinových přednášek pod názvem Básníci klavíru, uplynulo již osm let. Zájem byl od počátku velký, takže již druhý cyklus přednášek (v letním semestru akademického roku 2015-2016) probíhal ve dvou paralelních bězích. A protože zájemců neubývá, zůstaly dva souběžné kurzy „Básníků" dodnes.

Posluchači U3V nepřišli o své přednášky ani v období pandemie. V letním semestru akademického roku 2020-2021 byl celý cyklus vysílán online.

Zajímavostí je, že JAMU byla první uměleckou vysokou školou v České republice, která se v roce 2012 do pořádání Univerzity třetího věku zapojila. Myšlenka vzdělávání seniorů vznikla původně ve Francii, u nás se tato forma začala rozvíjet po roce 2000. Od roku 2015 studovalo jen v kurzech Hudební fakulty JAMU na 800 posluchačů, pro ty nejvěrnější pořádá fakulta promoce v aule školy.

Kurzy Univerzity třetího věku obou fakult JAMU zprostředkovávají seniorům kvalifikovaně a systematicky na vysokoškolské úrovni nejnovější poznatky z oblasti umění a kultury. Jelikož na kurzech přednášejí výkonní umělci, je teorie úzce propojena s praktickými ukázkami.

Nový cyklus přednášek Básníci klavíru VIII navazuje na ducha předchozích let a přináší hudbymilovným posluchačům a nadšencům nová témata z oblasti klavírní tvorby a interpretace minulosti i současnosti. Deset přednášek v období od listopadu 2023 do ledna 2024 připravil tým pedagogů ve složení: prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D., doc. MgA. Alice Rajnohová, Ph.D., Mgr. BcA. Dalimil Ševčík, MgA. Tamara Bláhová a MgA. Adam Závodský.

Prof. MgA. Jan Jiraský, Ph.D. představí v sérii tří přednášek s názvem „Klavír v proměnách času" historii klavíru. První přednáška (listopad 2023) byla věnována nejstaršímu období od částečně dochovaných starověkých klávesových nástrojů, přes středověké a renesanční kladívkové nástroje, časově až po rok 1700. Na období raných klávesových nástrojů tematicky naváže přednáška prosincová, věnovaná 18. století (B. Cristofori, první české klavíry, vývoj dvou základních typů klavírní mechaniky v Evropě). Leden bude patřit klavírům 19. a 20. století (téma vlivu virtuosů na vývoj koncertních křídel, masové rozšíření klavíru).

Svou přednáškou počátkem nového roku vzdá doc. MgA. Alice Rajnohová, Ph.D., hold Bedřichu Smetanovi, jehož významné výročí v roce 2024 oslavíme. Spolu s posluchači bude objevovat krásu a genialitu Smetanových polek.

Úvodní přednáška cyklu Básníci klavíru nesla název „Hudba, jež tančí a zpívá." Mgr. BcA. Dalimil Ševčík se zaměřil na způsoby, kdy hudba přináší taneční metrum či připomíná písňovou melodii. V závěrečné přednášce celého cyklu (leden 2024) s názvem „Morava: U klavíru, nebo u cimbálu...?" se bude věnovat kompozičním a zvukovým specifikům vybraných klavírních skladeb Leoše Janáčka a Vlastimila Lejska a hledat spřízněnost jejich klavírního jazyka se zvukem cimbálu či technikou cimbálové hry.

MgA. Tamara Bláhová přiblížila na své listopadové přednášce „Hudba jako magie" svérázný filosofický systém skladatele Alexandra SKRJABINA. Zabývala se myšlenkovými východisky Skrjabinovy hudby a na jeho klavírních sonátách prozkoumávala, jak se jeho systém promítal do struktury jeho skladeb. Její druhá, lednová přednáška bude patřit patrně nejznámějšímu estonskému skladateli Arvo Pärtovi. Přednáška projde skladatelovu cestu až k nalezení jeho osobitého hudebního výrazu.

Svébytný a specifický hudební jazyk vycházející z mnoha zdrojů má i další skladatel, tentokrát finského původu – Einojuhani Rautavaara (1928-2016). MgA. Adam Závodský představí část jeho klavírního odkazu v první prosincové přednášce s názvem „Duchovní obrazy z dalekého severu." Ve své druhé (rovněž prosincové) přednášce se spolu s posluchači přenese do světa mladého klavírního interpreta. Představí část instruktivního klavírního díla autorů, kteří se ve své tvorbě k mladým posluchačům a interpretům obraceli – Petra Ebena a Klementa Slavického.

▸ Miroslava Raková

Kurzy

56. Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU

Od 3. 7. do 12. 7. 2023 se uskutečnily Mezinárodní mistrovské interpretační kurzy HF JAMU. Kurzy byly vypsány pro obory klavír, flétna, hoboj, housle, klarinet, kontrabas, pikola, varhany, zpěv a komorní hra. Obor klavír vyučovala prof. Alena Vlasáková a prof. Jan Jiraský, Ph.D.

Úvodní setkání lektorů s účastníky kurzů v aule JAMU moderoval prof. Jan Jiraský, Ph.D. Jako spojovací motiv kurzů pro všechny vyučované obory pronesl citát Leoše Janáčka: „Nemiluji hudbu, protože zní." Význam tohoto citátu osvětlil tím, že je v hudbě nutné hledat především její význam. Následující večer se konal koncert pedagogů. Skvělé výkony lektorů ve zcela zaplněném sále byly oceněny zaslouženým potleskem publika.

Výuka oboru klavír probíhala na výborných nástrojích a v inspirující náladě. Pedagogové poskytli svým studentům cenné rady k interpretaci, technice hry a předali i rady pro cvičení. Pracovalo se na širokém záběru skladeb, protože kurzisté byli z řad žáků ZUŠ, studentů konzervatoří, posluchačů vysokých škol a pedagogů ZUŠ. Na lekcích, které byly otevřené i pro ostatní účastníky, zněly vkusně provedené skladby, jejichž interpretace se v průběhu kurzů ještě zdokonalovala. Účastníci byli pracovití a měli denně k dispozici dostatečný počet cvičných hodin.

Vybraní účastníci kurzů mohli hrát na večerních koncertech v aule JAMU. Tyto koncerty byly společné pro všechny vyučované nástroje, měly vysokou úroveň a příjemnou atmosféru. Sál JAMU je krásný, akusticky podnětný a na výběr byla vynikající křídla značek Shigeru Kawai a Steinway.

Pestrý byl i doprovodný program kurzů. V nabídce byla prohlídka města Brna, brněnského podzemí, Janáčkova muzea a výlet do Mikulova spojený s procházkou na Svatý kopeček a návštěvou vinařství. Kdo měl zájem, mohl se zúčastnit některé z lekcí jógy.

O organizaci kurzů se jako každoročně postaral ředitel kurzů prof. Václav Kunt, koncertní oddělení HF JAMU a asistenti.

Mezinárodní mistrovské kurzy JAMU bych doporučila studentům konzervatoří i pedagogům ZUŠ. Kurzy jsem absolvovala aktivně, lekce byly umělecky přínosné a odměnou bylo zahrát si na koncertě v krásném sále. Již teď se těším na následující ročník.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

▸ *Autorka článku BcA. Anna-Adéla Ludvíčková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Praze ve třídě Mgr. Františka Maxiána. Je rovněž absolventkou bakalářského studia Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně ve třídě prof. Jana Jiraského, Ph.D. Pedagogicky působí na ZUŠ Praha-Zbraslav. MC HF JAMU navštěvuje od roku 2009 a v současné době studuje Kurz č. 3 – Praktická aplikace moderních studijních materiálů a učebních pomůcek ve výuce klavírní hry.*

Prázdninové rozehrávání po deváté

Pořádat klavírní kurzy na konci srpna na Konzervatoři Brno se již stalo tradicí. Vždy v tomto období se setkávají mladí klavíristé, jejich rodiče a pedagogové, aby se připravili na začátek nového školního roku, konzultovali s lektory – pedagogy Konzervatoře Brno svůj nový program, či naplánovali svá vystoupení a soutěže.

Bylo tomu tak i v tomto školním roce, kdy pořadatele potěšil velký zájem o kurzy – celkem se přihlásilo přes sedmdesát zájemců. Ve větším počtu, nežli v předchozích ročnících, se letos přihlásili učitelé, kteří v době svého volna neváhali přijet do Brna a věnovat se svým žákům, konzultovat řešení problémů při výuce či otázky repertoáru a interpretace.

Jako vždy byl pro účastníky kurzů připraven bohatý doprovodný program. Kromě individuálních lekcí klavíru si mohli zazpívat ve sboru pod vedením Natalie Chirilenco, zkušené sbormistryně, která během pouhých pěti dní díky své profesionalitě a neuvěřitelné energii dokázala připravit se svými svěřenci program pro vystoupení na závěrečném koncertě.

Poněkolikáté si do programu kurzů našla cestu možnost navštívit třídy klavíru příbuzných nástrojů – cembala a varhan. Kolegyně Monika Šujanová a kolega Petr Kolař přiblížili zájemcům stavbu daného nástroje, specifika hry, rozdíly v úhozu, dynamice, ovládaní a repertoáru ve srovnání s klavírem. Letos se seznámení s varhanami v Katedrále sv. Petra a Pavla poněkud prodloužilo. Početná skupina účastníků kurzů vyslechla nejen výklad o historii vzniku této významné dominanty města Brna, ale také měla možnost se zblízka na kůru seznámit s velkolepými varhanami a vyslechnout i několik skladeb v podání Petra Kolaře. Vděčné publikum ocenilo toto vystoupení velkým potleskem.

Do dějin klavíru jsme se podívali díky skvělé přednášce rakouského pianisty a klavírníka Gerta Hechera, který mimo jiné restauroval Janáčkův klavír v Památníku Leoše Janáčka v Brně. Přednáška a následný workshop byl věnován srovnání historického klavíru, který je na konzervatoři k dispozici, s moderním nástrojem. Lektor přiblížil zvukové a technické charakteristiky nástroje, pro který komponovali skladatelé romantického období, např. R. Schumann, J. Brahms, a rozebíral s tím spojené otázky interpretace.

Novinkou tohoto ročníku klavírních kurzů bylo otevření „Janáčkovy dílny pro víceruční hru“ – koutek komorní hudby, kde se mladí pianisté a jejich pedagogové seznámili s tvorbou současných českých skladatelů pro klavír pro čtyři, šest a osm rukou. Úkolu vést dílnu se ujala kolegyně Ema Jedlička-Gogova, která má v oblasti komorní hudby velké zkušenosti. Tento projekt se setkal s velkou odezvou účastníků a vyústil v závěrečný koncert dětí a pedagogů, kteří přednesli v různých seskupeních skladby českých autorů, pokračovatelů Janáčkovy tradice zpracování lidových melodií pro čtyřruční klavír.

Za účelem relaxace a načerpání duševních sil měli účastníci kurzů k dispozici oblíbené cvičení „Jóga pro hudebníky“, které tradičně s velkým pochopením pro nejčastější potřeby malých klavíristů vedla Pavla Reiffersová.

Nedílnou součástí našich klavírních kurzů je festival „Čtyři setkání s hudbou” – řada koncertů, které navštěvují nejenom kurzisté, ale i široká veřejnost. Rádi bychom tímto vyjádřili velké poděkování Nadaci Leoše Janáčka, která finančně podpořila daný festival.

Zahajovací koncert s názvem KLAVÍR+ patřil pedagogům Konzervatoře Brno – lektorům klavírních kurzů Petru Feldmannovi a Pavle Reiffersové, kteří k vystoupení přizvali hosty – skvělou sopranistku Janu Hrochovou, která obohatila program výběrem z vokální tvorby Leoše Janáčka, a Tomáše Krejčího, který předvedl své umění v žánru melodramu. Na závěr koncertu zazněla i hudba Dmitrije Šostakoviče pro dva klavíry.

Na druhém koncertě se představily absolventky Konzervatoře Brno – Kamila Ozerova, Melanie Šohajová a Tamara Blahová. Mladé umělkyně potěšily publikum skvosty klavírní literatury, zazněla hudba Chopina, Rachmaninova, Skrjabina, Suka či Janáčka. Vystoupení uzavřely půvabné skladby Jana Nováka pro čtyřruční klavír. Všechny interpretky si vysloužily velký potlesk obecenstva.

Třetím koncertem byl již zmíněný koncert „Janáčkovy dílny“. Vyvrcholením festivalu a zároveň kurzů „Prázdninové rozehrávání“ se stal závěrečný koncert mladých klavíristů a sboru „Brněnská notička.“ Bez nadsázky se dá konstatovat, že početné publikum přijalo všechna vystoupení s nadšením a důstojně ocenilo snažení účastníků.

Ráda bych poděkovala všem dětem, jejich pedagogům a rodičům za účast na tomto klavírním soustředění a také všem našim lektorům – pedagogům Konzervatoře Brno a vzácným hostům za vysokou profesionalitu a lásku, se kterou přistupovali ke svým svěřencům. Poděkování směřuje rovněž ke kolegům ze základních uměleckých škol za zpětnou vazbu a podněty ke konání dalších ročníků.

Zde je jedno hodnocení, kterého si moc vážíme:

„Musím Vám moc a moc poděkovat za nesmírně příjemný týden Prázdninového rozehrávání, který jsme prožily mezi klavíry u Vás na brněnské konzervatoři, obklopeny hudbou a milými lidmi.

Veškerá organizace kurzů byla pěkně promyšlená, včetně možnosti ubytování a parkování v klidném Petrinu, nadstandartního počtu hodin výuky i dobrých možností pro cvičení na nástroj.

Musím říci, že ač jsem zdaleka neměla čas nahlédnout do hodin všech pedagogů a seznámit se s nimi, přišli mi Vaši usměvaví a milí kolegové jako by byli z jedné rodiny a bylo moc prima potkávat se na chodbách nebo na koncertech. Zkrátka děkujeme i za tu krásnou pohodovou atmosféru a jógové lázničky. Ještě paní sbormistryni skládám poctu, jak děti, které třeba nemají sborovou zkušenost, zvládla naučit poměrně těžký repertoár.“

▸ PaedDr. Alena Švepešová
ředitelka ZUŠ Český Krumlov

Věříme, že příští rok se již po desáté sejdeme v prostorách Konzervatoře Brno, abychom mohli muzicírovat, předávat zkušenosti a patřičným způsobem se připravit na start nového školního roku.

▸ Inna Aslamas

▸ *Autorka článku Mgr. Inna Aslamas vystudovala Kazaňskou hudební akademii. Po absolutoriu vyučovala na hudebním gymnáziu v Čeboksarech. Uplatnila se jako sólistka i členka různých komorních souborů, nahrávala pro ruskou televizi a rozhlas repertoár širokého stylového záběru. Od roku 1994 žije v České republice. Několikrát byla oceněna za klavírní spolupráci na interpretačních kurzech, soutěžích a mezinárodních festivalech. Věnuje se také čtyřruční hře. Od roku 1997 pedagogicky působí na brněnské konzervatoři, kde vyučuje hru na klavír, komorní hru a je vedoucí oddělení klávesových nástrojů. Její studenti se úspěšně účastní domácích a mezinárodních klavírních soutěží. Je odborným garantem Klavírních sobot Konzervatoře Brno a ředitelkou klavírních kurzů „Prázdninové rozehrávání.“*

24. ročník Klavírních kurzů Mikulov

Od pátku 18. 8. do pátku 25. 8. 2023 proběhl v Základní umělecké škole v Mikulově 24. ročník Klavírních kurzů. Lektory těchto oblíbených kurzů byli v letošním roce MgA. Lukáš Klánský, Ph.D., Mgr. Karel Košárek, doc. MgA. Eliška Novotná, MgA. Peter Toperczer ml. a MgA. Helena Sucharová-Weiser. Improvizaci vedla Jana Labašová.

Na konci srpna přijelo do Mikulova šedesát tři mladých klavíristů ze základních uměleckých škol a konzervatoří z České republiky. Každý účastník měl během kurzů čtyři lekce s lektorem a denně měl možnost cvičit až tři hodiny.

V průběhu kurzů se uskutečnily celkem čtyři koncerty, všechny v Zámeckém sále. První z nich byl recitál mladé klavíristky Kateřiny Potocké (studentky JAMU v Brně ze třídy prof. Aleny Vlasákové), která se představila ve skladbách J. S. Bacha Preludium a fuga G dur (1. díl Dobře temperovaného klavíru), dále zahrála od F. Chopina Nocturno As dur op. 32 č. 2, Nocturno cis moll op. posth., Etudu cis moll op. 10 č. 4, od F. Mendelssohna-Bartholdyho Variations sérieuses op. 54, J. S. Bacha Toccatu c moll a na závěr svého recitálu od C. Debussyho Pour le piano. Druhý koncert patřil duu Jiří Vodička (housle) a David Mareček (klavír), jejichž program byl složen výhradně ze skladeb Antonína Dvořáka (Sonatina pro housle a klavír G dur op. 100, Romance pro housle a klavír op. 11, Mazurek pro housle a klavír op. 49, Romantické kusy a Sonáta pro housle a klavír).

Program kurzů obohatila přednáška prof. Jana Jiraského, Ph.D. na téma Řeč v hudbě a hudba v řeči.

Na dalších dvou koncertech na závěr kurzů se v bohatém programu představili lektory vybraní účastníci kurzů a zakončili tak další úspěšný ročník.

Dle svého zájmu se mohli účastníci zapojit do doprovodného programu – taneční lekce, improvizace a sborový zpěv, nebo si pod vedením lektorky zacvičit ranní jógu. Jako již tradičně se i letos konal večer s posezením ve vinném sklípku s cimbálovou muzikou. K pohodové atmosféře kurzů přispěla i vynikající celodenní strava na ZŠ Valtická.

Poděkování za organizaci kurzů patří MgA. Vladimíru Halíčkovi a MgA. Lucii Halíček Czajkowské, PGAD.

▸ Anna-Adéla Ludvíčková

Improvizace

Improvizace na vlnách klavírních zvuků a vůní

Na vlnách klavírních zvuků a vůní se ocitli interpreti a posluchači v sobotu 25. března 2023 v aule HF JAMU. Každoročně se zde v rámci Metodického centra koná improvizační přehlídka s názvem „Hrajeme si pro radost“. Přehlídka je vždy zaměřená na předem dané téma. Tentokrát se inspirací pro vznik klavírních improvizací staly vůně. Proč zrovna vůně? Snažíme se hledat inspiraci všude kolem sebe a zároveň přicházet s něčím novým, co by naše žáky zaujalo, vzbudilo jejich zvědavost, obohatilo je, rozvíjelo jejich fantazii a oslovilo jejich smysly. Vůněmi se nechávali inspirovat malíři i spisovatelé, ale hudebníci zatím tento inspirační zdroj příliš nevyužívali. Proto jsme se snažili jejich inspirační zdroje rozšířit i tímto směrem.

A jak by mohli postupovat i další pedagogové nejen klavírní hry, kteří by si chtěli na společných hodinách se svými žáky užít s vůněmi krásné chvíle inspirace u svých hudebních nástrojů? Zkuste navštívit např. čajovnu, prodejnu s kořením nebo prodejnu s přírodní kosmetikou. Při vstupu do čajovny vás zaplaví vůně sypaných čajů z různých koutů světa. Je to slast pro váš čich i zrak – čaje jsou před vámi uloženy do velkých skleněných dóz a každá má nálepku s názvem. Některé názvy jsou jasné a člověk si hned představí, jak by čaj mohl vonět a chutnat. Jiné názvy jsou poetické a další obestřené tajemstvím. Následuje hodina čichání a vybírání, pedagog klavírní hry je u vytržení a přemýšlí, které vůni dát přednost, když je většina tak opojná, ale naštěstí ne všechny, protože naše peněženka má své limity. Pro improvizační přehlídku byly vybrány čaje s názvem Malý Buddha, Devět pokladů Číny, Jahodová show, Oheň draka (Čína), Sicilský citrón, Borneo, Babiččina zahrada, Irská snídaně, Jazz Up, Krvavý pomeranč, Devět pokladů Číny, Africké léto, Ceylonský jasmín, Japonská Kukicha a Divoká višeň.

Ještě před návštěvou čajovny jsme navštívili v Brně zcela jedinečný obchůdek s názvem „Koření od Sindibáda“. Stojí už roky u zastávky Šilingrovo náměstí a ani pandemie ho nezlikvidovala. Jeho vůně se často nese až k tramvajové zastávce. I tam bylo možné nechat se unášet roztodivnými vůněmi z různých zemí a světadílů. Pro improvizaci nás zaujalo např. koření Anýz (Egypt), Aztécký poklad (Kolumbie), Wu-Fen, Pizza, Arabská směs, Skořice (Indonésie), Pravý Texas, Pomerančový ráj (Vietnam), Adžika (Gruzie), Pašerácké koření, Brazilská kořenící sůl, Paella (Španělsko), Badyán (Indie) a další.

Výzvědnou procházku za vůněmi jsme zakončili v prodejně s přírodní kosmetikou. Původně byla v plánu parfumérie, ale tento nápad nakonec padl z finančních důvodů – vzorky pro improvizační potřeby by byly značně nákladné. Zatímco v čajovně a v prodejně koření nebyl většinou problém odsypat malý vzorek do sáčku (pouze v čajovně byl malý problém – jednalo se o větší počet čajových sáčků, které obvykle dává čajovna zdarma, když však prodavačům řeknete, že si sáčky zaplatíte, a nejsou drahé, rádi vám nasypou i malé vzorky), s kosmetikou to nebylo tak jednoduché – voňavá mýdla nešlo krájet, vzorečky nebyly, ale našlo se pár malých pěnových mýdel do koupele (levandule, vanilka), a bylo možné do malé skleničky natočit vzorek tekutého šampónu na tělo, vlasy nebo na ruce. Z vůní vyhrály tělové šampóny s názvy Romantická růže, Himaláje, Ovocný sad, Esence radosti, Esence svěžesti aj. Inspiraci byste mohli najít např. i v sýrárně – jeden vzorek sýru Morbier byl připraven pro čichově nejodvážnější improvizátory, avšak tyto vzorky mají krátkou trvanlivost a je třeba je po krátké době sníst, nebo po delší době vyhodit.

Jakmile se vám podaří nashromáždit dostatečné množství vzorků vůní, je potřeba je připravit pro

potřeby improvizace. Aby vůně i vypadaly pěkně a jejich používání bylo praktické, obstaraly se malé lehké průsvitné umělohmotné dózičky na vzorky čajů a koření (seženete např. u Stoklasy v Brně). Vzorky se nasypaly do dóziček a popsaly. Pak už bylo zapotřebí ke každému vzorku vymyslet návod, jak ho pro klavírní improvizaci použít.

Děti často vybírají i očima, proto se ke každé vůni vybral i barevný obrázek, který souvisel s názvem vůně (např. Pizza = Itálie, Malý Buddha = Himaláje apod.). Každý obrázek byl vytištěn na přehnuté papírové postavené kartě, která po rozevření obsahovala hudební návod k improvizaci: POCIT – jaký pocit v nás vůně vzbuzuje? CHUŤ (pokud jde ochutnat) – co si představujeme při ochutnávce? HUDEBNÍ NÁSTROJE – jaké zvuky a tóny hudebních nástrojů se nám při čichání vybaví? DYNAMIKA – v jaké dynamické škále se podle intenzity či jemnosti vůně budeme při improvizaci pohybovat? BARVA – jaké barvy se nám při čichání vybaví? TÓNINA – do jaké tóniny by se nám improvizace nejvíc hodilo posadit? RYTMUS – představujeme si nějaký zajímavý rytmus, který koresponduje s názvem a vůní daného vzorku? TEMPO - v jakém tempu budeme nejlepší improvizaci hrát, aby tempo odpovídalo dané náladě? OKTÁVY NA KLAVÍRU – do jaké oktávové polohy bude vhodné improvizaci umístit? ZVUKOMALBA – jaký druh klavírní techniky by mohl vyjádřit určitý pohyb/děj/aj.? TÓNOVÁ ŘADA, HARMONIE, DOPROVOD – konkrétní návrhy tónových řad, harmonií a doprovodů, které lze v improvizaci uplatnit. Občas se objevil i PŘÍBĚH – pokud se k názvu vůně nějaký příběh vztahoval.

Všechny zmíněné kategorie mají za cíl přimět interpreta k zamyšlení, k přemýšlení o své improvizaci ze všech možných úhlů pohledu, a určitě by se jich dalo vymyslet ještě víc. Je ideální, když si klavírista sám dokáže odpovědět na jednotlivé otázky, ale většina návodů obsahuje i navrhovanou možnost řešení, která vychází např. z etnické hudby dané oblasti, odkud vzorek vůně pochází. Někdy je inspirací i filmová hudba, jindy se jedná o zcela subjektivní návrh jednoho člověka, který může jiný člověk přijmout, upravit nebo úplně změnit na základě vlastního cítění.

V našem Metodickém centru se v den konání improvizační přehlídky scházíme s přihlášenými účastníky přehlídky v předobědovém čase (letos v 11:40), vysvětlíme si možnosti k vytvoření druhé improvizace, a poté se studenti se svými rodiči a pedagogy rozejdou do cvičných tříd, kde mají možnost si tuto novou improvizaci připravit. Letos si sebou mohli vzít i svůj hrnek se lžičkou a na základě vybraného čajového vzorku jim byl připraven čaj, který se po zalití ještě víc rozvoněl. Od 13:45 začíná koncert, kde zaznívají improvizace připravené doma na dané téma (způsob zpracování je zcela na interpretovi) a k tomu zcela nová improvizace připravená v den konání přehlídky.

Přehlídka nemá soutěžní charakter, jedná se o milé setkání tvořivých žáků a učitelů, kteří mají chuť a zájem přijet a něco hezkého zažít a vytvořit. Někdo má méně odvahy a pro jistotu si připraví už doma i druhou improvizaci, kterou pak zkouší přiřadit k některému ze zadaných témat – publikum to většinou pozná, ale nezlobí se. Naštěstí naprostá většina přihlášených žáků dodržuje pravidla a skutečně zkouší tvořit 2. improvizaci až na místě podle představených návrhů, a tu také pak předvede na koncertě. Interpretace nemusí být dokonalá, ale cení se odvaha, originalita a snaha něco nového se naučit.

Letošní soutěžní přehlídky se zúčastnili žáci ZUŠ Znojmo (ped. Eliška Plachetková), ZUŠ Veselí nad Moravou (ped. Marcela Dvořanová), ZUŠ Pavla Křížkovského, s. r. o. Brno (ped. Sofia Kuznetcova), ZUŠ Karla Halíře Vrchlabí (ped. Štěpánka Hrubecká), ZUŠ Jihlava (ped. Eva Fišerová), ZUŠ Hostinné (ped. Štěpánka Hrubecká), ZUŠ Ždánice (ped. Vít Trumpeš), ZUŠ Vladislava Vančury Háj ve Slezsku (ped. Petr Hanousek), ZUŠ Orchidea clasic v Brně (ped. Věra Chmelová), a ZUŠ Žerotín, Olomouc (ped. Hana Švajdová). Měli jsme možnost slyšet a obdivovat improvizace různých nálad od pětiletých žáků ZUŠ až po studenty osmnáctileté. Pro všechny v aule sedělo příjemné laskavé publikum, které je odměnilo zaslouženým potleskem a uznáním.

Věřím, že i v roce 2024 se společně sejdeme v aule HF JAMU, abychom si v Roce české hudby společně zaimprovizovali na téma „Tradiční lidová kultura v klavírní improvizaci."

▸ Věra Chmelová

Metodické centrum KKI HF JAMU v Brně pořádá 23. BŘEZNA 2024
klavírní improvizační přehlídku

HRAJEME SI PRO RADOST
na téma „Tradiční lidová kultura v klavírní improvizaci“

Přehlídka je určená pro klavíristy ZUŠ od šesti do devatenácti let.

Účinkující si připraví vlastní improvizaci/skladbu či více skladeb na téma **„Tradiční lidová kultura v klavírní improvizaci“.** Letošní téma je velmi široké a dává prostor improvizovat na náměty, jako jsou např. lidové zvyky, obyčeje a tradice, improvizace mohou obsahovat i prvky z lidových tanců a patří sem i lidová slovesnost (tj. lidová říkadla, pohádky, báje, pověsti apod.). Inspiraci můžeme hledat i v lidových řemeslech, umělecké tvorbě a možná někoho k vytvoření improvizace inspiruje tradiční jídlo našich předků. Naše improvizace by měly u publika vzbuzovat pocity zvědavosti a dobré nálady, humor je vítaný, stejně jako náladová a obsahová pestrost jednotlivých improvizací. Zhudebnit můžeme cokoliv, co se týká lidových tradic a lidové kultury.

Každá improvizace má svůj název – volit můžete i neobvyklá slova, která se dnes už moc nepoužívají. Zapátrejme v naší historii, ale i současnosti, a zkusme objevit poklady naší kultury, připomenout prostřednictvím své improvizace událost, příběh, zvyk, předmět nebo jen pocit, který se dotýká daného tématu. Pomoct nám mohou moudré knihy, kde se dočteme o lidové kultuře. Inspiraci nalezneme v kalendáři kulturních akcí jednotlivých měst, možná i v babiččině skříni nebo během návštěvy muzea či koncertu lidové muziky.

Svou klavírní improvizaci můžeme doprovodit hrou na další lidový nástroj (např. brumle, vozembouch, dudy, cimbál, rolničky či zvonky, fujara aj.), v tom případě je nutné si takový nástroj vzít s sebou a hry na tento doplňující nástroj ať se v případě potřeby zhostí kamarád, pedagog, příbuzný nebo známý. Lidový kroj, kostým nebo jen drobný doplněk na oděvu účinkujících je velmi vítaný.

Společně se setkáme v sobotu 23. března v budově Hudební fakulty JAMU v Brně. V 11:30 nás čeká společné setkání, kde se účinkující seznámí se zadáním druhé improvizace, na jejíž přípravu budou mít čas před koncertem. Na základě předložených inspirací v podobě různých materiálů a pomůcek si vytvoří v přidělené cvičné třídě sami nebo za pomoci svého pedagoga novou improvizaci na vybrané téma, která zazní spolu s připravenou improvizací na odpoledním koncertě v aule HF JAMU. Na konci vystoupení účinkující dostávají pamětní diplomy s malou odměnou.

Doporučujeme, aby účinkující sebe a své improvizace stručně představili (jak se jmenují, názvy improvizací, o čem jsou, jak vznikaly aj., s představením může pomoct i pedagog). Časový limit pro jednoho účinkujícího (včetně druhé improvizace podle přesnějšího zadání) je obvykle do pěti minut. V případě více než tří účinkujících žáků od jednoho pedagoga budou další účinkující z jedné klavírní třídy zařazeni po domluvě – snahou je umožnit účast na přehlídce širšímu množství pedagogů.

Přihlášky zasílejte e-mailem na adresu mc.jamu@seznam.cz od 15. ledna do 29. února 2024.
Těšíme se na vaše improvizace v sobotu 23. března 2024.

Přihlašovací údaje:
JMÉNO A PŘÍJMENÍ ŽÁKA
VĚK A ROČNÍK V ZUŠ
NÁZEV PŘIPRAVENÉ IMPROVIZACE/Í
JMÉNO PEDAGOGA a TELEFONICKÝ KONTAKT NA PEDAGOGA
ZUŠ (NÁZEV ZUŠ + MĚSTO)

Notová příloha

V notové příloze přinášíme skladby z 10. ročníku Skladatelské soutěže žáků ZUŠ ČR 2022/2023. Všechny tři publikované skladby se umístily ve zlatém pásmu v krajských kolech soutěže. Pedagožky Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., MgA. Silvie Sommrová a BcA. Štěpánka Hrubecká, které vedly žáky při jejich tvorbě, jsou posluchačkami Metodického centra KKI HF JAMU.

I. kategorie
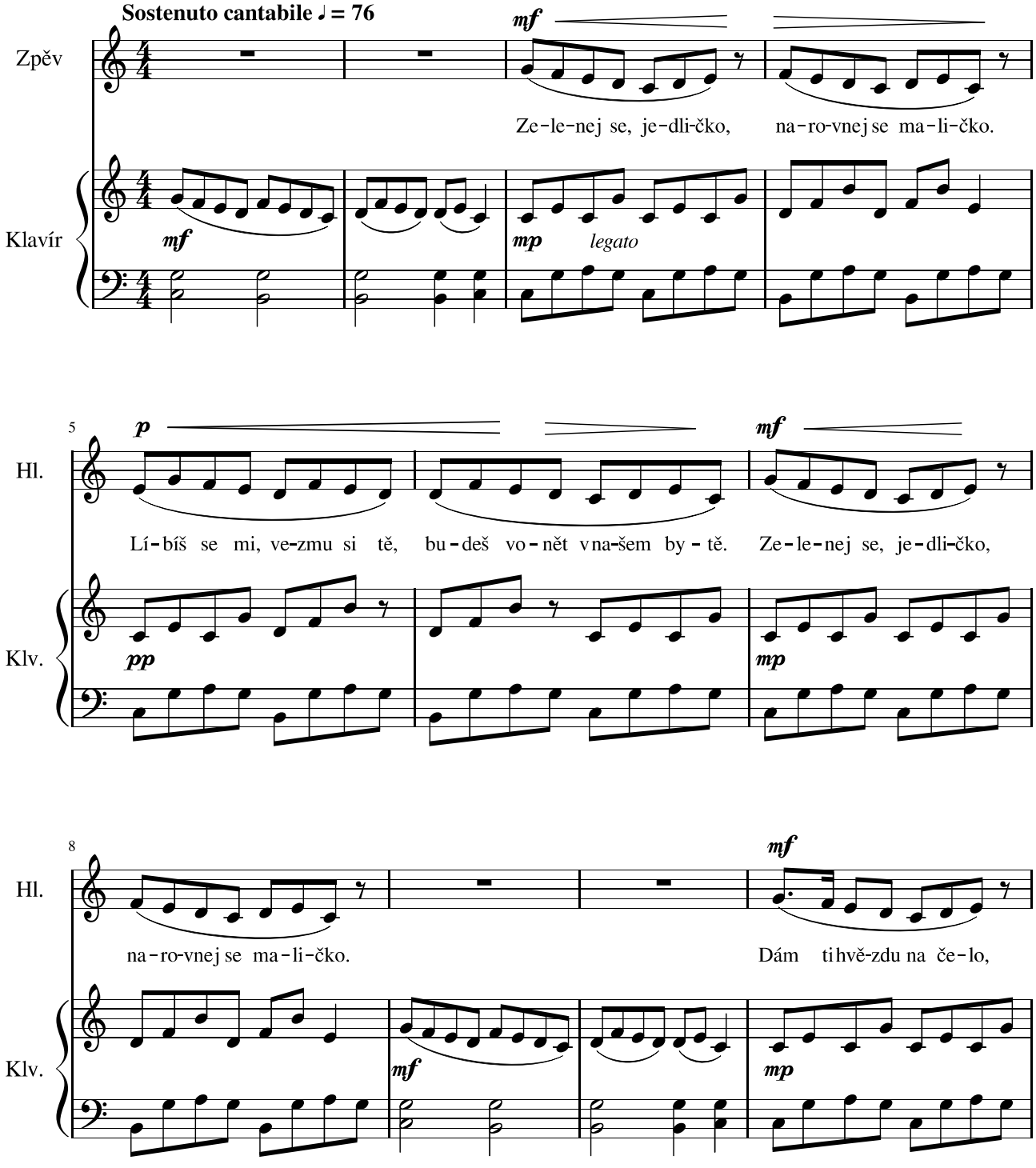
Zelenej se, jedličko
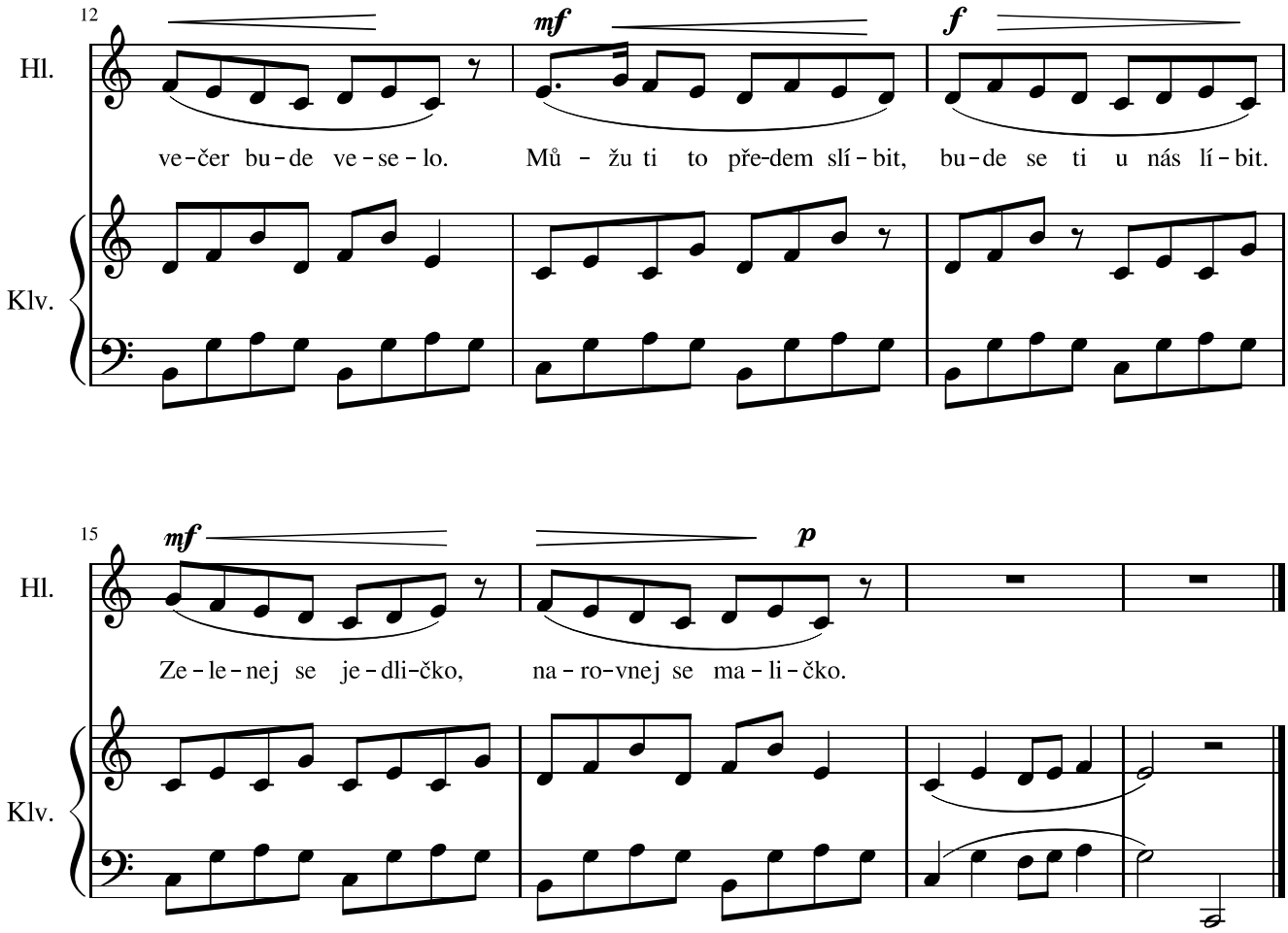
pro zpěv a klavír

vyučující: Věra Chmelová

lidová říkanka

autor hudby: Nikolas Domský

Trvání: 57 vteřin
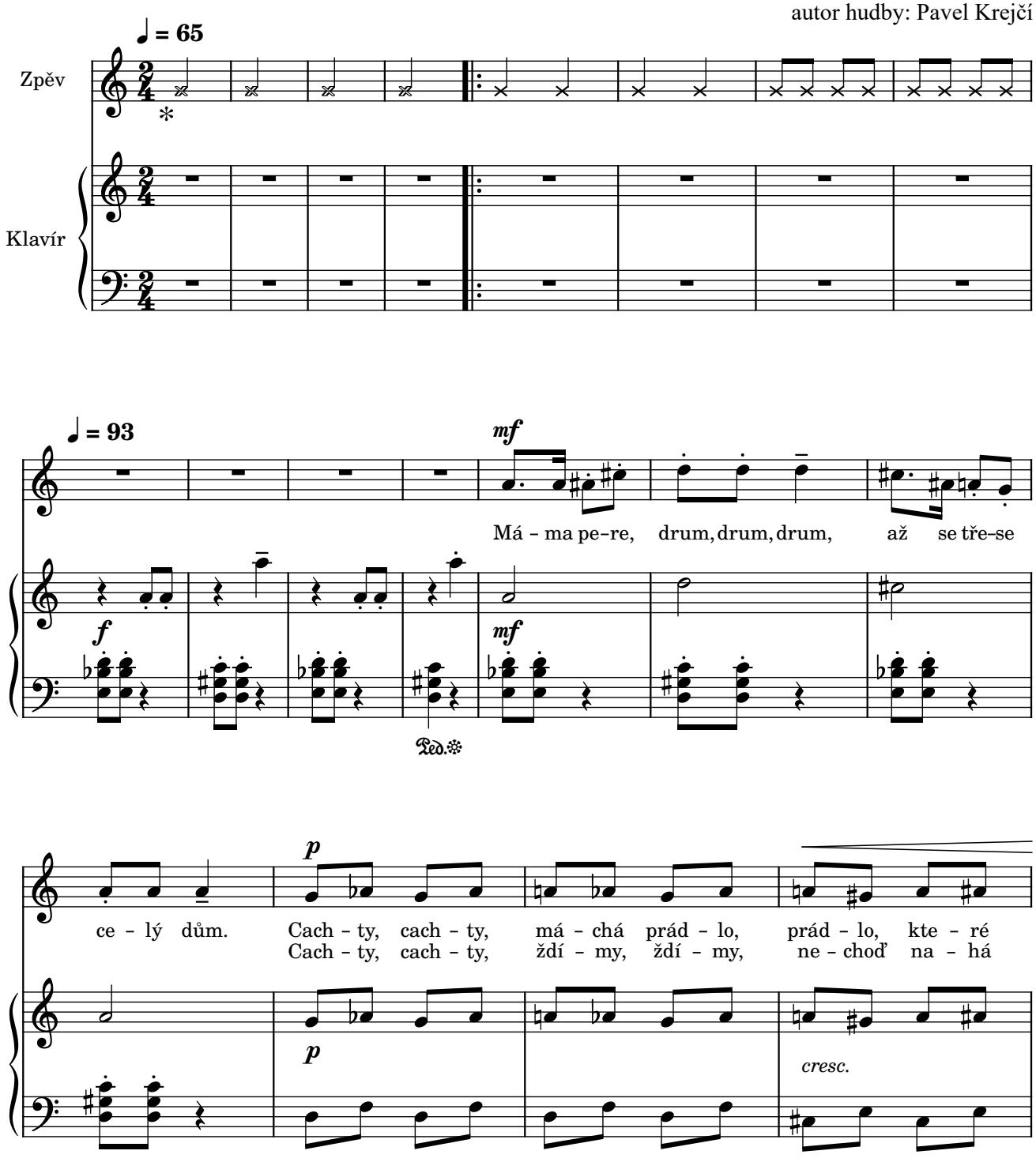
Dokončeno 7.12.2022

Máma pere
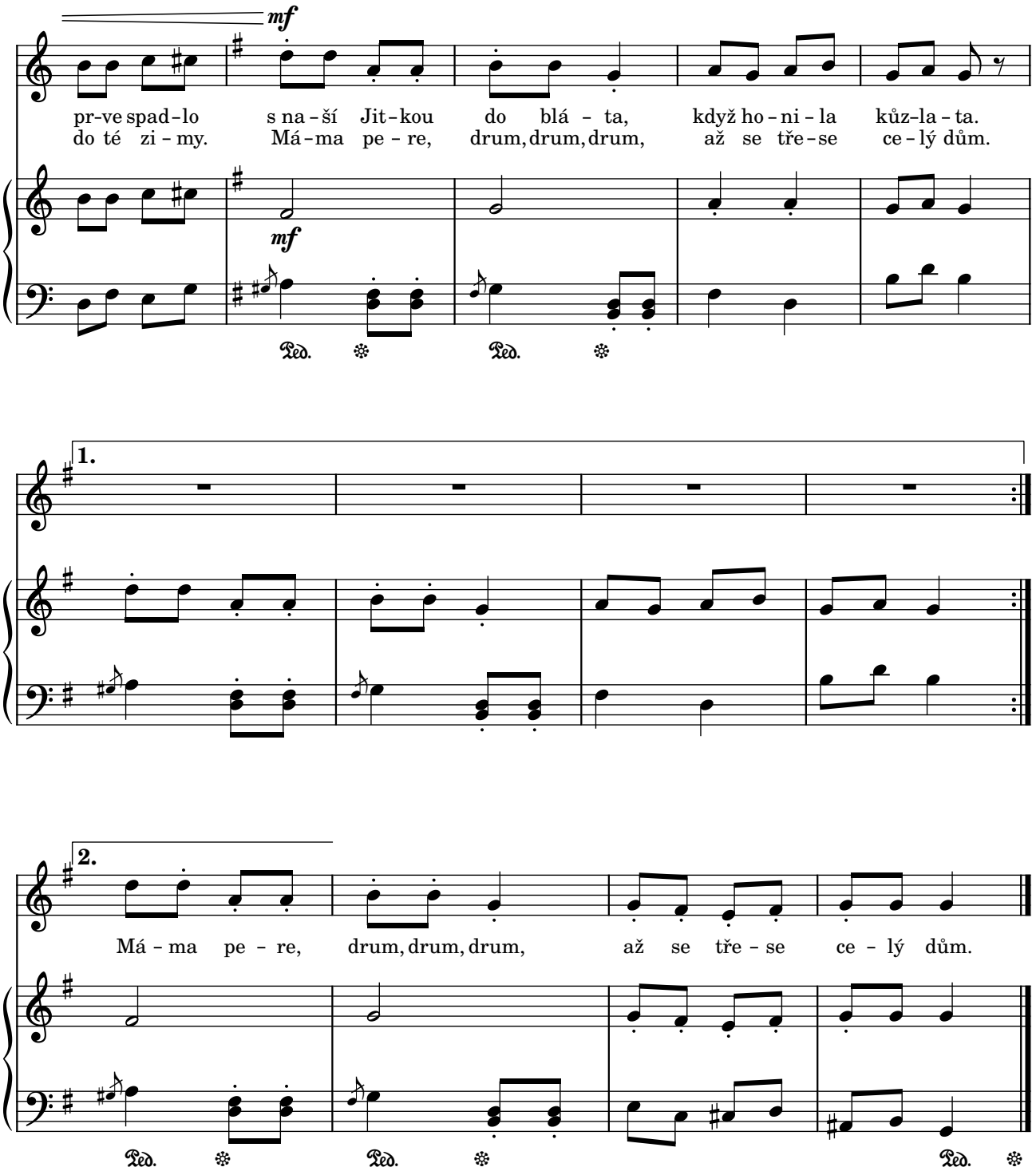
vyučující: Silvie Sommrová

text: František Hrubín

autor hudby: Pavel Krejčí

* vodou naplněnou PET láhví napodobujeme zvuk pračky
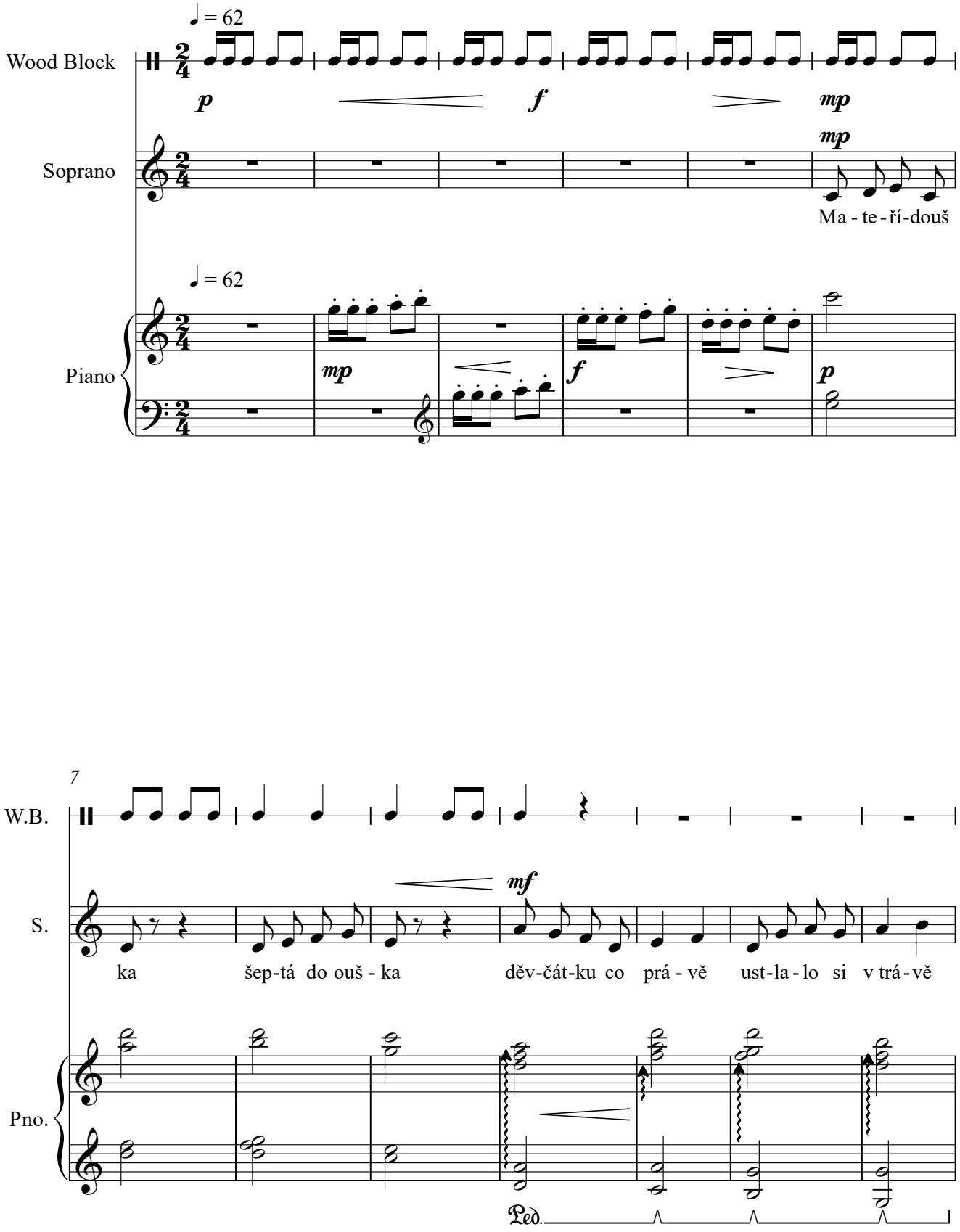

durata: 1'05"
dokončeno: 12.12.2022
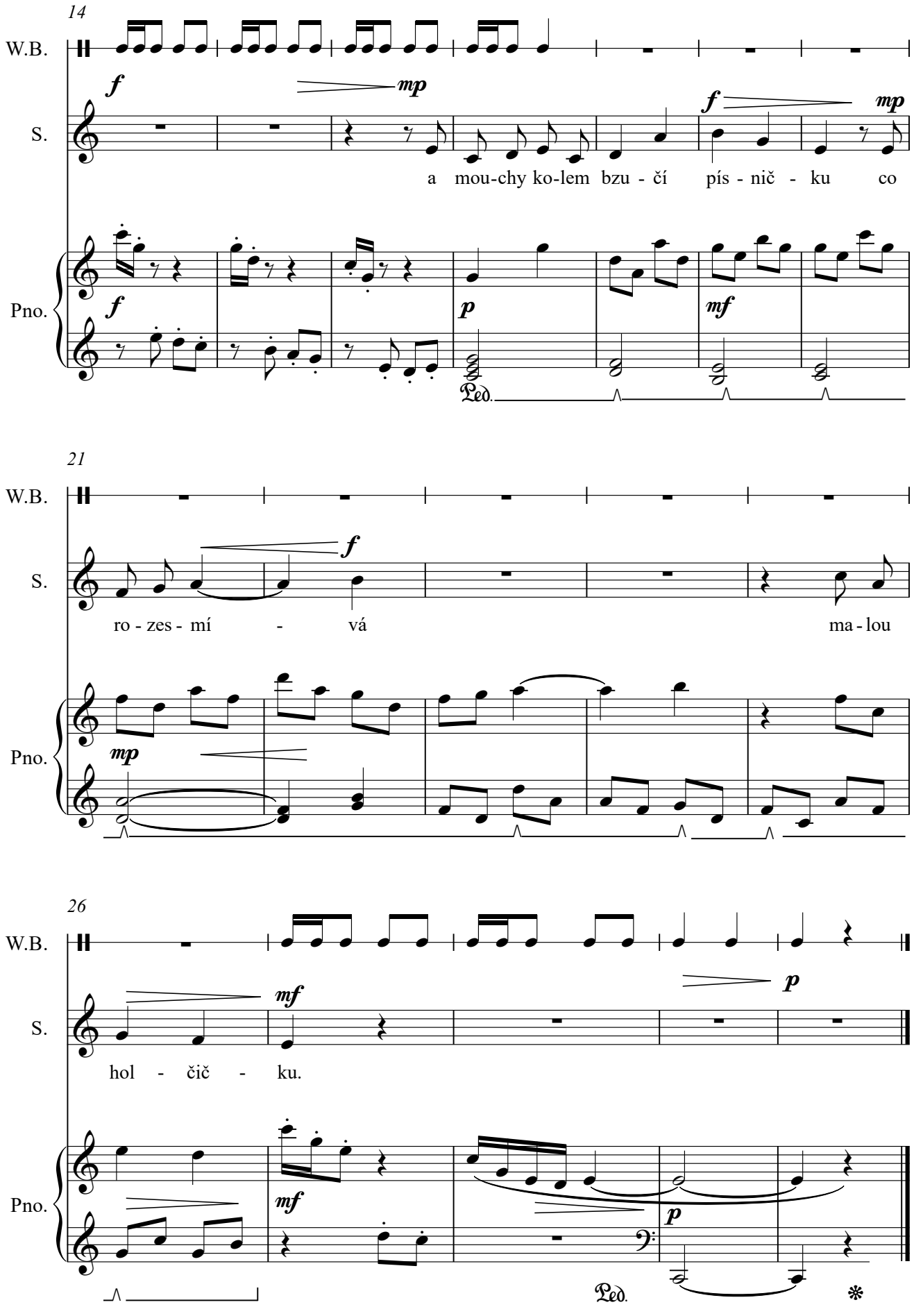
Mateřídouška

text: Kateřina Kotková

vyučující: Štěpánka Hrubecká

autorka hudby: Kateřina Sedláčková

14
W.B.
S.
Pno.
a mou-chy ko-lem bzu - čí pís - nič - ku co
21
ro - zes - mí - vá ma - lou
26
hol - čič - ku.
Ped.

Projekty ZUŠ

Perly secese

Klavírní pedagog se po většinu svého života zabývá hudbou. Hudba je pro něho jako voda, která omílá kámen s proměnou dne a noci, s proměnou ročních období a jejich kontrastů klidu a divokosti. Motivován krásou hudby v celé její šíři se ve své práci opírá o bohatou klavírní literaturu. Pro své žáky vybírá hudební perličky, které živí jejich duši. Technicky a teoreticky je pak připravuje na intenzivní okamžiky jejich vlastní interpretace na pódiu. U žáků, kteří jsou vedeni k vlastním skladatelským pokusům, se rozvíjí mnoho oblastí jako je hudební představivost v harmonické, rytmické i formální složce, emoční zakotvení i motorické uvolnění. Učitel tak pozná, k čemu jednotliví žáci inklinují a lépe odhadne i výběr přednesových skladeb. Nejvíce samostatní a hudebně nápaditi žáci se též opakovaně účastní skladatelské soutěže ZUŠ.

U nás ve škole, v ZUŠ Trutnov, jsme ve spolupráci s výtvarným oborem uskutečnili společný projekt s názvem „Perly secese“, a motivovali tak žáky ke skladatelské tvorbě. Téma secese se zrodilo ve výtvarné třídě Mgr. Zdislavy Holomíčkové ze ZUŠ v Trutnově. Paní učitelka vybrala výtvarné poklady skládající se z české a světové secese. Jednalo se o obrázky šperků, plakátů, obrazů, staveb (např. schodiště Maison, chrám Sagrada Familia v Barceloně), zvířecích a květinových motivů na fasádách domů, skleněných vitráží, ilustrace z knih a pohádek. Tyto vybrané náměty byly nabídnuty i mým žákům ze tří hudebních škol, na kterých vyučuji (ZUŠ Trutnov, Hostinné a Vrchlabí). Klavíristé si jako předlohy ke svým skladbám vybrali ty obrázky, které je vnitřně něčím oslovily. Žáci výtvarného oboru je pak výtvarně ztvárnili. Někteří klavíristé si vybrali stejné předlohy, takže jeden námět byl zpracován více způsoby. V jiných případech se naopak jeden žák nechal inspirovat více předlohami.

Moje práce klavírního pedagoga během projektu spočívala nejen v pomoci se zápisem a konečnou délkou skladby včetně jejího formálního uspořádání, ale v prvé řadě s napojením se na fantazii dětí, ze které vznikaly první motivy, harmonie i forma. Tato část byla velmi živá a radostná, a to včetně konečného nacvičení vlastních skladeb žáků pro koncertní provedení. S výjimkou skladbičky „Let výrečka“, která byla určena pro varhany, se jednalo výhradně o zhudebnění daných předloh pro klavír. Zajímavostí je, že zdvojená témata s sebou u žáků nesla technicky podobné vyjádření. Například barevná prosklená vitráž s pohledem na moře byla vyjádřena chvěním šestnáctin s šíří rozložených akordů. Obrázek s pávem vyvolal zase mírně exotický charakter motivů s použitím pentatoniky nebo podobně vybraných dialogů dvou hlasů. Tygří valčík formou ronda se krásně propojil s pestře výtvarně zachyceným motivem tygra.

Významnou etapou projektu bylo uspořádání vlastního programu koncertu. Velkou měrou mi pomohla pracovní videa s nahrávkami skladeb. Program se pak rozdělil podle jednotlivých témat – zvířata, květiny, stromy, architektura, ale i charakteru skladeb – pomalé, rychlé, krátké a dlouhé. Nejnáročnějším úkolem bylo konečné propojení prací žáků výtvarné třídy s konkrétními skladbami. V závěru práce jsme obrázky s kolegyní několikrát prošly a nakonec jsme ke každé skladbičce přiřadily od tří do deseti obrázků.

Vyvrcholením společného úsilí byl koncert s názvem „Perly secese,“ na kterém se potkalo hudební a výtvarné zachycení epochy secese v pojetí žáků. Pro žáky to byl první koncert, na němž předvedli své klavírní kompozice. Skladatelské tvorbě předcházelo dvou až tříleté období, během kterého se žáci v klavírní třídě zabývali tematicky sjednocenou improvizací. Jedním z témat byly například „Barvy jara“ inspirované improvizační přehlídkou na MC JAMU (přehlídku již několik let úspěšně organizuje Mgr. Věra Chmelová, Ph.D.). Podobným způsobem klavíristé pracovali i s tématem „Bájné bytosti“ na motivy knihy Marka Pogačnika „Elementární bytosti.“ V ZUŠ Vrchlabí na tomto projektu spolupracoval i taneční a literárně-dramatický obor.

Závěrečný koncert projektu „Perly secese“ proběhl 2. 3. 2023 v Koncertní síni Bohuslava Martinů v trutnovském kostele. Jednotlivá klavírní vystoupení byla umocněna secesními obrazy promítanými na stěnu

kostela. Atmosféru večera podtrhlo tlumené osvětlení celého prostoru. Domnívám se, že tento poetický večer přinesl zúčastněným pocit krásna, dobra a štěstí.

Videozáznam celého koncertu je možné zhlédnout zde:

https://www.youtube.com/watch?v=wIQ5mPPs7Bw&ab_channel=ZU%C5%A0Trutnov

▸ Štěpánka Hrubecká

Poznámka redakce: 22. dubna 2023 prezentovala BcA. Štěpánka Hrubecká záznam koncertu „Perly secese" v rámci konzultačního dne Metodického centra Hudební fakulty JAMU.

▸ *Autorka článku BcA. Štěpánka Hrubecká je absolventkou oboru hra na klavír na pardubické konzervatoři ve třídě MgA. Martina Hršela a absolventkou skladby ve třídě MgA. Jiřího Gemrota na pražské konzervatoři. V roce 2017 úspěšně ukončila bakalářské studium Klavírní pedagogiky na HF JAMU ve třídě prof. Jiřího Doležela. V současné době navštěvuje v MC JAMU Kurz č. 5 – Klub absolventů kurzů MC. Pedagogicky působí na ZUŠ v Trutnově, Hostinném a Vrchlabí.*

Koncert Živé baroko

Již několik let pravidelně navštěvuji kurzy v rámci MC na JAMU.

V době covidových restrikcí, kdy veškerá výuka probíhala formou online vysílání, mě velmi zaujala přednáška prof. Františka Dofka o dobových tancích 18. století. V hlavě jsem se už delší dobu zabývala myšlenkou na uspořádání koncertu zaměřeného čistě na barokní repertoár. Jak se tato myšlenka vyvíjela v čase, bylo mi líto, nechat si tak velké téma, jakým baroko bezesporu je, jen pro svoji klavírní třídu, a také mi najednou, po zhlédnutí přednášky, připadalo samozřejmé, že by se na koncertě mělo i tančit. A co jiného než barokní tance.

Odtud už byl jen krůček k další myšlence – zkusit přizvat ke spolupráci kolegy nejen z hudebního, ale i z tanečního a výtvarného oboru, a vytvořit tak společný projekt. Nejdřív jsem začala obcházet kolegy – hudebníky s dotazem, zda mají žáka, který by zahrál na barokním koncertě. Překvapily mě jejich pozitivní reakce. Rychle se tvořil pestrý program, na kterém měly kromě cembala a klavíru zaznít i lesní roh, trubka, flétny, housle, violoncello, zpěv, akordeon, kytara a klarinet.

Hned jsme také začali vybírat tance, které by naše baletky zatančily. Rozhodnutí padlo na menuet jakožto příklad vznešeného tance, který byl oblíbený u šlechty, a jako protiklad k němu jsme zvolili folklorní živý rigaudon. Ve snaze zajistit si co nejpřesnější informace o tancích jsme kontaktovali pražskou pobočku taneční skupiny Alla Danza prof. Dofka. Po konzultacích jsme se nakonec rozhodli pro tanec zvaný Skákající Janinka, který je velmi živý a veselý (napsal ho neznámý barokní autor pro svou pětiletou dceru). Důvodem pro odstoupení od rigaudonu byl fakt, že jsme ke spolupráci zlákali také čtyřleté děti z buštěhradské mateřské školy, jejichž fantastická paní učitelka se pro celý projekt nadchla a byla ochotna se hned vrhnout do příprav. Na tréninku s profesionály z Alla Danza jsme vypracovali co nejjednodušší choreografii s ohledem na naše malé tanečníky a vše pak natočili na video a předali do školky, aby mohly děti co nejdříve začít zkoušet. Hudební podklad byl k dispozici pouze ve formě cembalové nahrávky, ale náš šikovný kolega, který vede školní orchestry, nakonec vše rozepsal do not a připsal party pro housle, violoncello, flétny (sopraninová, sopránová, altová), tamburínu a buben.

Baletky z našeho tanečního oboru už jsou na pokročilejší úrovni, takže jsme jim nahráli Bachův Menuet G dur BWV 114 (ve složení housle, violoncello a cembalo) a nahrávku jsme předali naší paní učitelce, aby mohla připravit přiměřenou choreografii a děvčata si dokázala představit výsledný zvuk skladby.

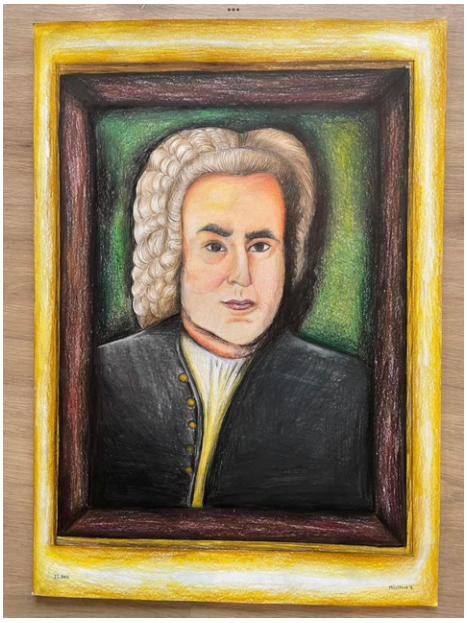
Ještě před samotným koncertem proběhly prostorové zkoušky i s hudebníky jak pro děti ze školky, tak i pro naše baletky.

Během období příprav jsme řešili také jednotné oblečení tančících dětí a žáků. Pro Skákající Janinku jsme zvolili u chlapců tmavé legíny a delší bílé tričko přepásané páskem. Jako doplněk si děti samy vyrobily z tvrdšího papíru barokní

límec. Děvčata tančila v šatech, které nám zapůjčila jiná spřátelená MŠ, nebo si přinesla šaty vlastní.

Naše baletky ale žádné vhodné sukně neměly a času ani finančních prostředků na jejich pořízení nebylo moc. A tady se opět projevilo celkové nadšení pro společnou věc - jednoduše jsme zakoupili v metráži barevný tyl a naše šikovná paní školnice ušila dívkám sukně přesně na míru.

Zbývalo už jen vymyslet, jak zapojit do projektu žáky výtvarného oboru. Možností se nabízelo nepřeberně, byl problém vybrat jen jednu. Nechtěli jsme se zaplétat do různě složitých detailů nebo informací, které by potřebovaly další komentáře či vysvětlování. Vsadili jsme na nejjednodušší myšlenku, a totiž ukázat během znějící skladby podobiznu jejího autora. Vytiskli jsme z internetu dostupné fotografie skladatelů a žáci je pak překreslili na čtvrtku formátu A2 jako portrét. V tomto bodě to bylo trošku náročnější vzhledem k měnící se sestavě čísel, momentální nemocnosti účinkujících, školám v přírodě atd. Pro autory, jejichž fotografii se nepodařilo na webu najít, jsme nakreslili velký červený otazník.

Během samotného večera jsme pak umístili ke klavíru malířský stojan, na který byly portréty připevňovány kancelářským klipsem. O každém autorovi vždy zaznělo pár informací, spíše než životopisné údaje zajímavé perličky, které posluchačům utkví v hlavě. Všechny portréty (nebo červený otazník) kolegovi přinášela a odnášela malá asistentka, kterou byla pětiletá dcera našich kolegů. Svého úkolu se zhostila s nadšením, které ji neopustilo po celou dobu programu.

Celým večerem provázel milým způsobem náš kolega, zkušený moderátor z rádia, a i když se nám koncert protáhnul skoro na dvě hodiny, posluchači odcházeli nadšení.

Všichni kolegové spolu maximálně spolupracovali a vycházeli si vstříc. Určitě si něco podobného za rok zopakujeme, jen téma si vybereme všichni společně.

Na závěr ještě mé veliké poděkování týmu pedagogů z MC a paní profesorce Aleně Vlasákové, bez jejichž inspirativních přednášek a zajímavých nápadů by podobné koncerty a akce nevznikaly.

▸ Marcela Zilvarová

▸ *Autorka článku Marcela Zilvarová, DiS. vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Teplicích ve třídě MgA. Miloslava Mikuly. V letech 2013–2015 vyučovala v ZUŠ ve Štětí. Od roku 2015 působí v ZUŠ Buštěhrad jako učitelka klavíru, korepetitorka a zástupkyně ředitele. Od roku 2016 je posluchačkou MC HF JAMU, v současnosti studuje Kurz č. 3.*

Metodika a odborné studie

Výběr a zařazování etud u začínajících pianistů

Milí klavírní přátelé,
v minulém čísle Pianissima jste si mohli přečíst první část mého zamyšlení o významu dětských klavírních etud a technických cvičení. Dnes se budu zabývat dvěma sbírkami etud pro nejmladší klaviristy.

Většina z nás používá klavírní školy založené na moderních principech výuky klavírního umění. Je to přirozené, dnešní děti potřebují úplně jiné podněty, než měly předchozí generace. Potýkáme se s problémy snížené koncentrace, musíme své žáky více motivovat k soustavné domácí přípravě. Pokud právě nemáme v rukou mimořádný talent (a třídu plnou mimořádných talentů současně studujících a soustavně pracujících na elementárním stupni výuky hry na nástroj nemá v podmínkách ZUŠ vlastně nikdo z nás), pracujeme s dětmi různé míry nadání, domácí přípravy a zápalu pro věc. V okamžiku, kdy probereme první stupně (sešity, díly) klavírních škol, které jsou plné motivačních i vtipných obrázků, uvědomíme si, že je potřeba přibrat ke studiu více klavírní techniky. Ano, mnohé školy mají ke každému stupni zařazena technická cvičení, která na krátkých motivech procvičí tzv. „technický problém“ a také obsahují skladbičky zaměřené nejen na přednes, ale i na techniku. Ale nemáme klavírní školy, které by šly s dětmi celou dobu studia na

ZUŠ, a ani to nepovažuji za žádoucí. V počátcích můžeme s většinou žáků postupovat na principu stejného schématu a používat stejnou klavírní školu. Brzy se však s jednotnou výukou rozloučíme, protože každý malý klavírista je jedinečný. A to samé platí při zařazení elementárních etud do výuky.

Často se mne kolegové na seminářích a přednáškách ptají, jaké školy a etudy nejraději používám ve své výuce. Naprosto popravdě odpovídám, že jich mám oblíbených několik, občas zabrousím i k něčemu novému, ale u každého žáka postupuji po společných začátcích trochu odlišně. Sbírky etud, které vám chci dnes představit, najdete v archivu MC, mnohé kolují mezi námi, pedagogy, v kopiích, tak neváhejte a vezměte si je do ruky a pojďme se na ně podívat.

Ráda bych začala s prvním dílem **Klavírní techniky s radostí** *(MPI – Music Production International)*.

Jedná se o velmi pěkné vydání not - už moderním způsobem, digitálním, velmi dobře čitelným pro malé děti. Tak trochu se autoři pokusili „vykrást" sbírku **Technic is fun Davida Hirschberga**. Kdo umí ruštinu, přečte si i krátké povídání o autorech, jejichž etudy (převážně části nebo mírné úpravy původních, delších), sbírka obsahuje: Bartók, Beyer, Berens, Bertini, Gurlitt, Kabalevskij, Koehler, Krause, Kunz, Le Coupey, Lemoine, Loeshorn, Müller, Streabbog, Türk, Czerny a Schytte.

Každá etuda má název, takže pro žáka je to skladbička, jako byly ty dosavadní v používané klavírní škole, pedagog najde pod názvem kurzívou napsáno, jakého technického „problému" se vybraná etuda týká. Tuto sbírku používám od druhého roku výuky, s chutí ji přijmou i starší začátečníci, protože jim tyto etudy (zejména ze začátku) připadají lehoučké. Rychle se je naučí, většina z nich se dá transponovat a různě upravovat. Výhodou je, že kromě několika těžších, jsou „hratelné" všechny a téměř bez výjimek nemusíme přeskakovat. Je to velká výhoda pro toho, kdo má větší množství začátečníků ve třídě a nechce se mu vytvářet sešity etud šité na míru, jak jsem se zmiňovala již v minulém článku. Co od těchto etud můžeme očekávat? Plynulé zařazení technických skladbiček do repertoáru současně s pokračováním práce ve vyšších dílech klavírních škol, bez náročného přechodu čtení notového materiálu (zůstává krásně a přehledně tištěný, jen již neobsahuje žádné obrázky). Dále je to materiál, který upevní představu grafických tvarů intervalů a později i akordů, jednoduché skladebné formy, rychlost a nenáročnost nastudování – etudy jsou v naprosté většině krátké a přehledné, nepřesahují délku současně probíraných přednesových skladbiček.

1. **Ukolébavka** (str. 5) – legato v krátkých motivech, procvičení spojovacího pohybu, v levé ruce výměna intervalů (označte barevně).

2. **Letní ráno** (str. 6) – to samé směrem vzhůru, tentokrát různými trojicemi prstů.

3. **Tanec plyšového medvídka** (str. 7) – to samé, co Letní ráno, ale pro levou ruku.

4. **Loďka** (str. 8) – legato v rozloženém akordu, malé obloučky, jeden pohyb ruky, levá viz Ukolébavka.

Všechny tyto etudy se dají velmi dobře transponovat.

5. **Procházka v parku** (str. 9) – už těžší, lze zařadit i později, dá se použít jako přednesová skladbička, F dur, forma a b a, „odtahy" v pravé ruce, dobré cvičení na uvolněnou ruku a poslouchající uši. Pozor na příliš pilné děti, aby neodštěkávaly staccato na konci obloučku.

6., 7. **Vojenský pochod a Starý tanec** (str. 10), legato a staccato – známé skladbičky Türkovy, hrát v půvabném tempu.

8., 9. **Veselá hra a Štafeta** (str. 11) opět legato a staccato v první, unisono ve druhé. Veselá hra je trochu oříšek, kdy máme maličké odtahy v pravé a dost těžkou levou. Klidně bych ji vynechala, ale Štafetu na unisono ne, je i v v Evropské klavírní škole I. díl, dá se hrát s chutí i jako koncertní drobnůstka.

10. **Píseň** (str. 12) – opět Bartók, dbala bych na vedení hlasů a frázování.

11., 12. **Kolotoč a Vlček** (st. 13) dva kánony, ten druhý je o dost těžší.

13., 14. **Dobrá nálada a Malá polka** (str. 14) v první legato v levé a velmi aktivní artikulace v pravé, ve druhé je melodie v levé ruce.

15. a 16. **Na kluzišti** (str. 15) a **Projížďka na kole** (str. 16) – obě jsou prstovky, první pro pravou, druhá pro levou ruku, legato v melodii i doprovodu.

17. **Romance** (str. 17) – opět přednesová skladbička (cvičená na legato) v F dur, která se dá transponovat.

18. **Hudební skříňka** (str. 18 – 19) – sluchově aktivní hra opakujících se tónů, transponovat (harmonický rozbor), hrát o oktávu výše oběma rukama, aby to znělo jako hrací skříňka. Je to první dlouhá etuda ve sbírce, lze ji hrát i jako přednesovou skladbičku v tempu.

19. **Scherzino** (str. 20) – pětiprstovka po bílých, velmi vtipná, opět různé druhy drobné artikulace.

20. **Vrabčák** (str. 21) - to samé co předchozí Scherzino, hrát hodně dynamiky, tempo, lze ji použít jako koncertní skladbičku.

21. **Hra na klasiky** (str. 22) – hezká úprava Lemoine (č. 6), pozor na počítání do čtyř, až ji budete dětem hrát, drobná pětiprstová technika.

22. **Na skateboardu** (str. 23) – pětiprstová technika v obou rukou. Nejdřív jsem se usmívala nad názvem, ale dá se to představit, skateboard nebo třeba kolečkové brusle na tři doby…

23. **Valčík** (str. 24) – drobná technika na pětiprstové pozici v pravé, lehké přiznávky v levé, zkusit nezadržovat i zadržovat bas, udělat si harmonický rozbor a nebát se transpozice.

24. **Návštěva v ZOO** (str. 25) – procvičuje se to samé, co bylo v předchozí etudě jen v pravé, skladebná forma a b a, krásná modulace.

25. **Na motorce** (str. 26) – je tam skrytý dvojhlas, je dost těžká, pravou se snažte nehrát staticky, ale vést ji volným zápěstím.

26. **Malý pasáček** (str. 27) – podkládání palce a hra opakovaných tónů se sluchovou kontrolou.

27. **Na rušné ulici** (str. 28) – v pravé ruce doškálné stupnicové řady (kromě taktu č. 11), v levé akordy TSD. Tuto etudu zadávejte, až když se vrhnete na stupnice a dítě vezme bez napětí v dlani akordy a jejich obraty.

28. **Na lodi** (str. 29) – podobně jako u Rušné ulice, ruce lze otočit, harmonicky rozebrat (a v tu chvíli to jde transponovat), opakované akordy pružně u klávesy, je těžká.

29. **Na koni** (str. 30-31) – d moll, b díl v F dur, harmonicky rozebrat, je to TD7, často takový doprovod vidíme u skladeb ve druhém a třetím sešitě Jamese Bastiena, dbát na to, abychom nevyráželi třetí dobu, je dlouhá a dá se hrát koncertně.

30. **Školní pochod** (str. 32) –
viz Czerny op. 261 č. 58, str. 26 – tady je tečkovaná a v D dur se strašidelnými prstoklady. Zde se správnými prstoklady, jak se je učíme v akordech. Dá se použít jako technické cvičení ke stupnicím a akordům, pokud si ji harmonicky rozebereme.

31. **Létající balónek** (str. 33) – cvičení na překládání rukou a pedál (hezká úprava předposlední etudy z prvního dílu Alba etud).

32. **Na pláži** (str. 34) – střídání rukou, impulzy, pedál, harmonizovat.

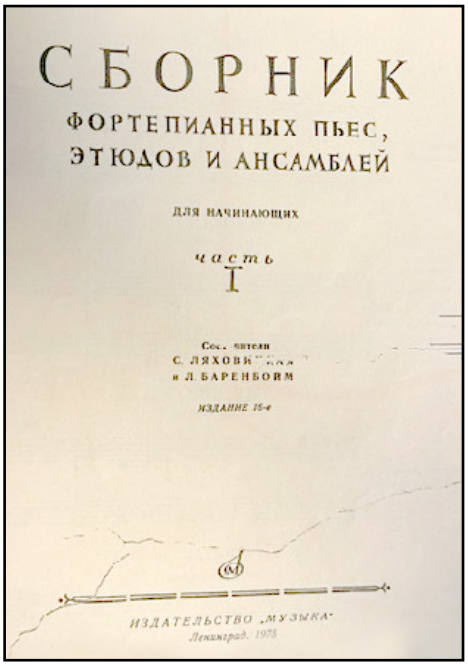
33. a 34. **Mořské cestování a Smutná píseň** (str. 35 a 36) – překládání rukou, snažit se o jeden impuls, druhá je v moll, velmi poetická. Harmonicky rozebrat.

35. **Švihadlo** (str. 37) – sextová etuda.

36. **Slavnostní den** (str. 38) – moc hezká, přednesová, na seznámení s hrou tercií.

37. **Malá písnička** (str. 39) – na repetované tóny – pěkně těžká, ostatně jako každá skladba Bély Bartóka.

Druhou sbírkou etud, kterou bych vám chtěla představit, je druhá část **Sborníku klavírních skladeb, etud a čtyřručních skladeb** S. Ljachovické a L. Barenbojma (*Izdatelstvo „Muzika", Leningrad 1975*).

I tuto výbornou klavírní školu najdete v kopii v MC. Zde je vidět, jak autoři promyšleně zakomponovali vše „pod jednu střechu." Od počátečních drobných skladbiček až k náročnějším, od lehoučkých cvičení a kratičkých etud k náročnějším (nikoli však dlouhým) a včetně krásně upraveným čtyřručním skladbám, u kterých se předpokládá spolupráce s učitelem a které slouží i k poznávání světové orchestrální hudby. Drobné části symfonií, oper a podobně. Vše můžeme dětem pustit i v originále a vyvolat v nich zájem o klasickou hudbu. Tuto sbírku používám s nadanějšími dětmi, které až zas tak moc nebaví noty plné obrázků, které se věnují ve více skladbičkách stejnému „problému." Tyto noty jsou tištěny starší technikou notového tisku, s oblibou říkám: „Jak jim vyšel štoček, tak to tam naházeli." Šikovnějším dětem to nevadí, stále ještě se řadí k celkem čtivým, i když již noty nejsou velké a přehledné. Všechna uvedená technická cvičení na prvních dvou stránkách hrajeme s dětmi pouze sluchem (hra jednotlivých tónů – volný pohyb paže, přenášení tónů – velký pohyb paže se zpevněným koneč-kem prstu, spojování dvou tónů - drobná artikulace). Etudy jsou bez názvů, pouze číslované.

1. a 2. učitel harmonizuje

3. a 4. hrajte společně, transponujte, dodržujte artikulaci, podkládejte textem (např.: „Krásný den, krásný den, společně si zahrajem.")

5. a 6. základy poslouchání dvojhlasu, doposlouchávejte ruce a dobře navazujte, nedávejte společně, pletou se

Technická cvičení na třetí stránce jsou výborná i pro starší žáky.

7. etuda v d moll – smutný rozhovor – učí prožívat náladu a charakter

8. zde se učíme poslouchat celé akordy

9. taneční, plynulá návaznost rukou (část etudy číslo 14 z prvního Alba etud), lze hrát volně i v tempu polky

10. opět mollová etuda, tentokrát v a moll – princezna pláče, chce ji sežrat drak, pro nadané děti, zharmonizujte, ukažte rozdíl v mollové a durové tónině poslechem (zahrajte jim ji v A dur)

11. dobře viditelné předvětí a závětí, impulsy a drobné fráze po taktech (1 1 2,1 1 2)

12. osvědčilo se mi naučit žáky levou ruku hmatem (intervaly po skupinkách a propojit)

13. naučit akordy jako hmaty, ale určit si je (nebo si je alespoň barevně odlišit)

14. zde jsou septakordy, také naučit spojit hmatem, u malé ruky lze zjednodušit **(tyto tři etudy procvičují to samé, akordy doprovázejí střídající se pětiprstové polohy)**

15. poslouchat akordy, je zde mimotonální dominanta v sedmém taktu

16. a 17. přenášení intervalů (tercií) v jedné ruce a přitom poslouchání měnících se intervalů v ruce druhé, lze hrát s pedálem, tercie lze udělat různým prstokladem podle šikovnosti ruky

18. prstovka s terciemi, všimněte si prstokladu, procvičuje se i malík v pravé, lze udělat prstokladové varianty

19. a 20. „hry s míčky", dobré na seznámení se s předtaktím a vnímání těžké doby

21. přechod do paralelní tóniny, lze přikomponovat Da capo, na druhém řádku vnímat krásný postup levé ruky

22. a 23. „odemykací" pohyby, v č. 22 nevyrážet levou na lehké době, to je těžké, je lehká, harmonicky, transponovat, v č. 23 naučit akordy hmatem

24. pravá ruka stoupá na rozhlednu a nahoře se rozhlíží po kraji, tato etuda je těžší

25. je krásná, melodická, zapojte pedál

26., 27. a 28. prstová cvičení, druhou ruku naučte hmatem, jednoduchý harmonický základ

29. tato etuda může být variací na písničku „Jede poštovský panáček" a je z toho koncertní skladbička

30. a 31. podobné jako 26., 27., 28.

32. překládání rukou, lze hrát velmi volně i velmi rychle (najdete ji v Artobolevské)

33. a 34. výborné na překládání rukou, orientaci na klaviatuře, hrajte s pedálem (intervaly nad oktávu)

35. energická, rytmická, skvělá na transponování a improvizaci s učitelem

36. návaznost rukou, dvoutaktové fráze (ukázat rozdíl při drobné vypsané artikulaci)

37. začínáme na dominantě (Pásla ovečky) - všechny Ljubarského mini etudy jsou melodické a vtipné!

38. poprvé stupnice a podkládání palce

39. má velmi dlouhé předtaktí, je těžká, nedávám ji

40. na vyrovnanost prstů po bílých klávesách, lze hrát s učitelem unisono, pozor na crescendo ve forte, je to těžké a působí to nemuzikálně

41. krásný dvojhlas, lze transponovat

42. rytmická „potvora" s předtaktím, zadirigujte si ji, doprovoďte na bicí nástroje nebo použijte Orffův instrumentář

43. zadávat muzikálním dětem, kombinace akordů, pětiprstové skupinky tónů a přenášení oktáv

44. pro větší žáky, akordy v levé jsou těžké, pozor na napětí, pravá mění pozice

45. tuto etudu vynechávám (Lemoine)

46. ruka sbalená v půltónech, lze naučit sluchem, moc ji nedávám

47. první etuda doprovázená levou rukou, je těžká

48. koncertní kousek, poslouchat noty půlové a osminové, intervaly (určit), nad nimi hrát lehce, vnímat jako celý akord

49. ve formě 8 4 8 taktů, je to kousek Clementiho sonatiny, zařazen zřejmě kvůli 3/8 taktu, lze hrát jako koncertní skladbičku

50. naučit po dvojicích intervalů, určit, slyšet akordy, skvělá k improvizacím a harmonickým hrám

51. písnička určená spíše k poslechu

52. je těžká (Czerny)

53. Album etud, první díl č. 17 hrát volně, pravá zpívá ukolébavku, levá stupnicové řady, nedávat, dokud neumíme stupnice

54. nezadávám, je těžká, spíš ji můžeme zařadit jako poslechovou skladbičku nebo dítěti připsat harmonickou basovou linku a hrát ji s ním čtyřručně

U obou dnes prezentovaných možností, jak zapojit co nejschůdnější cestou etudy do repertoáru malých klavíristů, si můžete ověřit, že splňují pravidla, která jsem nastínila již v minulém článku: etudy nejsou delší než probírané přednesové skladbičky, jsou řazeny postupně, použití stupnicových řad, podkládání palce a překládání prstů se objevuje později, téměř neobsahují akordy větší než je rozsah dětské ruky, používají oba klíče. U takových etud jde práce „od ruky," žáci je nastudují v krátkém časovém rozmezí, mají radost, že brzy čtou něco nového a jejich technický rozvoj postupuje velmi pěkně kupředu. Delší práci (včetně hry zpaměti) tak můžeme přenechat na skladbičky přednesové, určené ke koncertnímu předvádění.
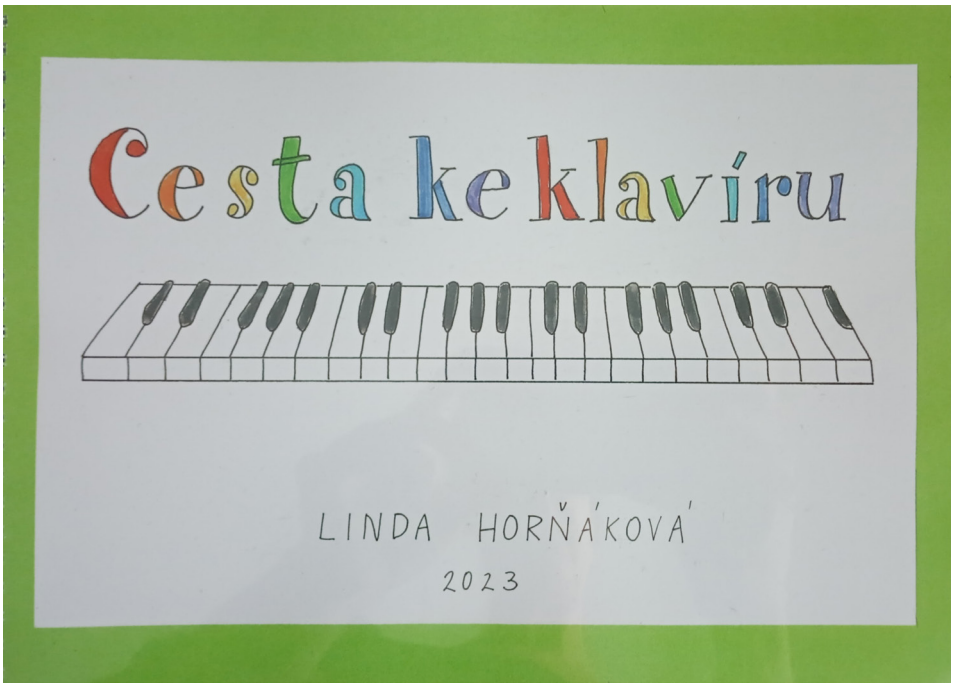
▸ Martina Vlčková

▸ *Autorka článku BcA. Martina Vlčková vystudovala Konzervatoř v Pardubicích obor Hra na klavír ve třídě prof. Aleny Vlasákové. Po studiích na konzervatoři se vzdělávala v Metodickém centru HF JAMU Brno. V roce 2013 se stala jedním z prvních absolventů bakalářského oboru Klavírní pedagogika na HF JAMU Brno, kde studovala s vyznamenáním ve třídě prof. Aleny Vlasákové. Své metodické i praktické zkušenosti předává klavírním pedagogům formou přednášek a seminářů, které zaměřuje zejména na práci s klavírní technikou na ZUŠ. Je mimo jiné autorkou překladů metodických materiálů pro výuku začátečníků (A. Ljochina: „Cesta do země intervalů") a překladu ruské klavírní školy „Puť k muzicírovaniju" D. Barenbojma, kterou doplnila o pracovní listy. Pedagogicky působí na ZUŠ Střezina Hradec Králové, kde je učitelkou, korepetitorkou i vyhledávanou komorní spoluhráčkou. Od roku 2019 působí jako předsedkyně klavírní sekce ÚUR ZUŠ ČR.*

Rubrika Hravý muzikant

Cesta ke klavíru

Milí kolegové, v dnešním okénku Hravého muzikanta bych vám ráda napsala, co všechno nového se u mne událo. Již několik let tvořím materiály, které pomáhají dětem, rodičům, učitelům. Ukazují svět hudby zase trošku jinak, veseleji a hravěji. Získala jsem mnoho krásných vzkazů, poděkování. Učitelé materiály vyhledávají a rádi s nimi pracují. Bylo už na čase celou práci někam posunout a nabídnout materiály k prodeji. Syn Filip, který bude v letošním školním roce maturovat a je velmi zdatný v programování, mi vytvořil e-shop. Učitelé i rodiče tak mají možnost oficiálního zakoupení mých materiálů.

Ráda bych vám dnes představila moji poslední práci. Vytvořila jsem sešit pro začínající klavíristy **Cesta ke klavíru**. Velice děkuji paní profesorce Aleně Vlasákové za pozvání a laskavé přijetí v MC JAMU, dne 23. 9. 2023. Měla jsem možnost sešit představit před téměř plným sálem auly JAMU. Přivezla jsem si i šikovnou klavírní modelku Zitu Zedníkovou, která mi s prezentací pomohla. Velice si pozvání i důvěry paní profesorky vážím.

Sešit je vhodný pro všechny začínající děti, především pro ty nejmladší. Existuje mnoho cest, jak se naučit hrát na klavír. Jednu z nich vám nabízí i tento sešit. Vznikl na základě mých pedagogických zkušeností a hlavně z potřeby mít moderní materiál v českém jazyce. Navazuje na mé předchozí tituly **Zvířátka na klavíru a Pojďme si hrát na klavír**. Některá cvičení z obou jmenovaných titulů jsou i součástí tohoto klavírního sešitu, neboť do něj metodicky zapadají a mezi dětmi se těší velké oblibě. Celou koncepci, básničky, melodie i obrázky si tvořím sama. Sešit můžete používat zcela samostatně nebo jako doplnění vašich materiálů a postupů.

Publikace vás provede úplnými začátky hry na klavír a soustředí se zejména na relativní čtení not – zápis not bez notové osnovy, jen v relativní výšce. To je v začátcích klavírní cesty důležitý krok a v současných českých materiálech není příliš zastoupen. Učí děti vnímat skladbu jako celek, jako při pohledu na obrázek. Graficky znázorňuje pohyb melodie, pracuje s motivy a hudebními frázemi, učí reagovat na prstoklad. Je tak plynulým a přirozeným přechodem pro hru z not. Ta již není součástí tohoto dílu.

Sešit je určený jak pro začínající, tak i zkušené pedagogy. Věřím, že všichni v něm najdou alespoň něco nového, zajímavého a inspirativního. Nesnažím se o podrobné vysvětlování metodiky, na to si ani netroufám. Řídím se intuicí, dlouholetou praxí a především potřebami dětského srdce a duše. Publikace zároveň slouží jako pracovní sešit. Děti v něm najdou úkoly k dokončení a některé obrázky čekají na vybarvení. Dotvářejte sešit spolu. Můžete mu dát jedinečnou podobu a vtisknout do něj vlastní rukopis.

Seřazení jednotlivých kapitol je promyšlené, přesto dává prostor pro svobodný pohyb. Reagujte na potřeby svých dětí. Co je v daný moment náročnější, přeskočte, a naopak, co vám přijde vhodné, zařaďte. Vracejte se, opakujte, procvičujte, kombinujte, vybírejte, co vás baví, hledejte si svou cestu. Respektujte tempo dětí. Některým bude trvat delší dobu, než si osvojí patřičné dovednosti. Pokud uznáte za vhodné, můžete zařadit v průběhu sešitu i hru podle not. Bude se hezky doplňovat s metodou relativního čtení not. Pro snazší orientaci v notách rozlišuji barevně pravou a levou ruku. Pravá ruka je červená, nožičky not směřují nahoru. Levá ruka je modrá a má nožičky dolů.

U skladbiček najdete malou výseč klaviatury. Ta upozorňuje na postavení rukou při hře, použité tóny, prstoklad. Usnadňuje orientaci na klaviatuře. V levé části stránky je text básničky. Přečtěte si ho s dětmi, povídejte si o něm. Představujte si, jakou asi bude mít melodii.

Doprovody dětských skladbiček pojímám jinak. Zařazuji je ke všem skladbičkám. Baví děti i mě. Považuji je za velmi užitečné. Přináší harmonické obohacení a učí je vnímat hned od začátku svého spoluhráče a reagovat na něho. Předkládám pouze akordy, ne rozepsaný doprovod. Je uveden pod notovým zápisem, u improvizací pak v dolní části stránky. Akordové značky jsou napsané nad textem. Durové akordy jsou velkým a mollové akordy malým tiskacím písmenem. Je na vás, jak doprovod uchopíte. Nabízí se mnoho možností rytmizování, stylizace, a zdatnější pedagogové mohou moji skromnou harmonii ještě vyšperkovat. Vzniká prostor pro kreativitu učitele nebo i šikovného žáka. Prostor nechávám také pro dopsání dynamických i úhozových znamének. Bavte se s dětmi o tom, jak by skladbička měla znít, hledejte, jak by to asi mělo být správné, a dopisujte je tam společně.

Hodně jsem přemýšlela, jak zpracovat kapitoly o rytmu. Vše přestavuji stručně a brzy ze začátku sešitu. Je na vás, jak a kdy to dětem předložíte. Uvádím pouze podpůrné rytmické slabiky pro notu čtvrťovou a osminovou (TÁ, TY). V začátcích to velice usnadní vstup do světa rytmu. Dál už vycházím z potřeb a zralosti dětí. Rytmus prostupuje všemi cvičeními i skladbičkami a tak dává hodně prostoru pro jeho postupné procvičování a pochopení. Všechny noty jsou otextovány. Je to další skvělá pomoc v začátcích práce s rytmem, frázováním i náladou skladby. Záměrně neuvádím taktové čáry ani označení taktu. Zařaďte si ho s dětmi, kdy uznáte za vhodné, a taktové čáry si spolu dopisujte. Tím se opět prohloubí pochopení.

V příloze sešitu je materiál pro procvičování rytmu – Rytmické domečky. Je vhodné stránky zalaminovat a jednotlivé domečky a kartičky vystříhat. Vznikne tak ideální pomůcka pro krátké procvičování do každé hodiny i pro domácí přípravu.

Kapitoly o říkadlech a lidových písničkách podrobně nerozebírám a ani s nimi v sešitě dále nepracuji. Považuji je za přirozený a natolik zaběhnutý základ výuky malých dětí, že by asi bylo zbytečné je zde znovu představovat. Navíc jsou skvěle zpracovány v mnoha publikacích. Měly by být automatickou součástí práce v hodinách.

Do sešitu vkládám i kapitolu melodizace říkadel. Doporučuji zařazovat pravidelně. Stačí si udělat jednu nebo dvě linky a na ně namotávat (psát) kuličky – noty. Je to rychlá, zábavná a velice přínosná aktivita.

Součástí sešitu jsou drobné improvizace na zadané tóny. Většina probíraného učiva je podpořena improvizační aktivitou. Nebojte se cestovat po celém klavíru, střídat ruce, v improvizování pokračovat i po skončení textu. Děti se postupně více osmělují a vznikají originální, často nekonečné kompozice.

Věřím a doufám, že se mi podařilo vytvořit trochu jiný materiál, který ještě v české klavírní výuce začátečníků není zastoupen. Snad přispěje ke vzájemnému radostnému souznění, vytvoří pevné základy a probudí u dětí lásku, radost, odvahu a fantazii tvořit u klavíru.

Přeji vám i dětem mnoho radosti a úspěchů na **Cestě ke klavíru**!

Sešit i další mé materiály najdete na www.hravymuzikant.cz

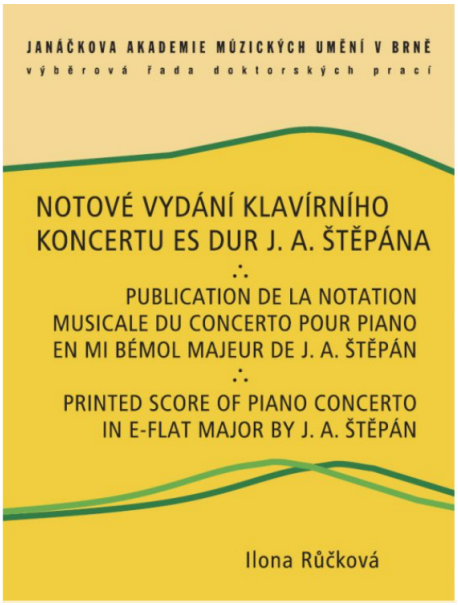
▸ Linda Horňáková

▸ *Autorka článku Linda Horňáková vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři ve třídě Mgr. Marie Kühnové. Třináct let pedagogicky působila v SZUŠ Mgr. Radmily Chmelové v Brně. Momentálně učí hru na klavír v ZUŠ ve Bzenci a v Hodoníně. V Metodickém centru JAMU absolvovala kurzy č. 1 a 2.*

Z nakladatelství JAMU

Notové vydání klavírního koncertu Es dur J. A. Štěpána

Nakladatelství JAMU vydává od roku 2000 studijní materiály pro posluchače obou fakult, publikace pedagogů školy i další odborné publikace v kategoriích divadlo, film – rozhlas – televize, hudba, manažerství, tanec, věda. Součástí kategorie hudba je i výběrová řada doktorských prací. Již dříve jsme z této řady v Pianissimu představili dvě práce s klavírní tematikou od pedagogů KKI: Klavírní dílo Leoše Janáčka od prof. Jana Jiraského, Ph.D. a Klavírní dílo Vítězslavy Kaprálové od doc. Alice Rajnohové, Ph.D.

Dnes bych vám ráda krátce představila práci Ilony Růčkové – Notové vydání klavírního koncertu Es dur J. A. Štěpána.

Autorka práce MgA. Ilona Růčková, Ph.D. vystudovala brněnskou konzervatoř a následně JAMU ve třídě prof. B. M. Willi. Absolvovala dvouletou stipendijní stáž na Hochschule für Musik v Trossingenu (Německo), postgraduální studium na Universität für Musik und darstellende Kunst ve Vídni (Rakousko) a svá studia zakončila doktorátem na JAMU v Brně ve spolupráci s Vídeňskou univerzitou. Ve své disertaci se zaměřila na vrcholné klavírní dílo skladatele Josefa Antonína Štěpána (1726–1792). Výběr z díla skladatele rovněž nahrála pro Český rozhlas.

Jak autorka uvádí v úvodu své práce, v průběhu studia Štěpánova díla objevila zejména v jeho pozdní tvorbě mimořádnou a originální hodnotu skladatelské práce. Z tohoto důvodu se rozhodla vydat tiskem a zpřístupnit k interpretaci alespoň jeden z jeho zralých koncertů.

O potřebě zprostředkování nedoceněného díla J. A. Štěpána hovoří i dvě citace na obálce knihy:

„Vydání koncertu Es dur ocení nejen interpreti na historické nástroje, ale stane se, doufám, pro moderní pianisty součástí povinného studia českých autorů druhé poloviny 18. století, vedle dnes upřednostňovaných Mozarta a Haydna."

▸ prof. Giedré Lukšaité-Mrázková

„V dnešní době, kdy je trendem oživovat díla i právem zapomenutých autorů, nemůžeme totéž říci o J. A. Štěpánovi. Jeho klavírní díla vykazují kvality do jisté míry srovnatelné s jeho proslulými současníky Haydnem a Mozartem, a proto je snaha I. Růčkové o jejich renesanci velmi záslužná."

▸ MgA. Lucie Fišerová

Kapitola knihy věnovaná životu Josefa Antonína Štěpána líčí životní osud skladatele od jeho narození v Kopidlně, jeho studium hudby za podpory hraběte Heinricha Schlicka a působení coby učitele klavíru na dvoře Marie Terezie. Autorka dále popisuje vydávání prvních Štěpánových skladeb u nakladatele Josepha v. Kurzböcka, poukazuje na vrcholné období skladatelovy tvorby ke konci jeho života (sem časově spadá i koncert Es dur). Podstatnou část kapitoly tvoří charakteristika Štěpánova skladatelského stylu se zaměřením na jeho pozdní klavírní koncerty.

V další části práce vede autorka polemiku nad tím, pro jaký nástroj byly Štěpánovy zralé koncerty napsány. V oblasti interpretace řeší přístup k ornamentice (odkazuje k dobovým pramenům, tabulce ozdob i odborné publikaci); zabývá se dvěma kadencemi (které jsou, na rozdíl od dobové zvyklosti, napsány přímo skladatelem); poukazuje na nejednotnost tempového značení ve druhé větě.

Vydavatelská zpráva obsahuje popis pramenů, zabývá se nástrojovým obsazením, notací, tempovým označením, intonací, dynamikou, ornamentikou a artikulací.

Hlavní částí práce je vlastní notový text koncertu včetně dvou skladatelových kadencí (k 1. a 2. větě).

Všechny texty jsou uvedeny česky, francouzsky a anglicky.

Souhlas k vydání notového rukopisu koncertu, který je uložen v Hudebním archívu arcibiskupského zámku v Kroměříži, byl udělen Arcibiskupstvím olomouckým. Finanční podporu k vydání publikace poskytla nadace ART MENTOR FOUNDATION LUCERNE.

Publikaci je možné objednat v Nakladatelství JAMU:

https://eshop.jamu.cz/notove-vydani-klavirniho-koncertu-es-dur-j--a--stepana/

▸ Miroslava Raková

▸ *Autorka článku Mgr. BcA. Miroslava Raková vystudovala hru na klavír na Konzervatoři v Teplicích, magisterské studium Učitelství pro ZUŠ na Pedagogické fakultě v Českých Budějovicích a bakalářské studium Klavírní pedagogiky na HF JAMU v Brně ve třídě prof. Aleny Vlasákové. V roce 1991 založila a do roku 1999 vedla Soukromou ZUŠ v Litvínově. Nyní pedagogicky působí v ZUŠ v Jirkově. Je autorkou překladu 2. dílu německé klavírní školy B. Schwedhelm Klavierspielen mit der Maus. V MC JAMU je v současné době posluchačkou kurzu č. 4. Od roku 2016 působí jako šéfredaktorka časopisu Pianissimo.*

Klavírní soutěže

Amadeus přináší úsměvy a naději

Klavírní soutěž Amadeus představuje tradici spojenou se soudobým vnímáním a cítěním světa, a obojí se navzájem propojuje a vzájemně inspiruje. Představme si atmosféru vánočních svátků roku 1767 – žádné mobily, televize, wifi, auta, žárovky… jen poklidný den, kdy tiše dosedají sněhové vločky na chodníky a střechy domů na Zelném trhu v Brně, kde stojí Reduta s koncertním sálem a klavírem, na který každým okamžikem přijde zahrát malý Wolfgang Amadeus Mozart. Kolik slov o jeho talentu a umění už obecenstvo slyšelo! Lidé plní koncertní sál a s očekáváním vyčkávají na příchod malého génia. Říká se o něm, že je sluníčko. Za víc jak 250 let se bude vědět, jak silně ovlivnil hudební vývoj a statisíce menších i větších klavírních umělců, kteří si jeho hudbu zamilovali. I když už není fyzicky mezi námi, jeho světlo vložené do vlastních kompozic stále rozdává úsměvy a naději všem, kteří najdou zálibu v jeho hudbě. A ne jinak je tomu i u malých a mladých klavíristů z různých států světa, kteří se i letos jak vlaštovky slétnou do Brna – moravské metropole, kam se sjíždí klavíristé a klavírní pedagogové za koncerty, za špičkovým vzděláním, ale i za dobrou náladou, tradiční moravskou kulturou a pohostinností.

30. 11.–2. 12. 2023 máme jedinečnou příležitost spolu oslavit život a tvorbu W. A. Mozarta tím, co nejvíc miloval – hudbou. Letošní jubilejní 30. ročník soutěže Amadeus přivítá pianisty z České republiky, Bulharska, Finska, Islandu, Německa, Malty, Moldavska, Mongolska, Polska, Rakouska, Ruska, Slovenska a Ukrajiny. Těšit se můžeme na repertoár z období klasicismu, který je typický svou průzračností, zvukovou světlostí a formální přehledností. Průběh soutěže bude kromě publika sledovat i mezinárodní porota v obsazení Jan Jiraský (CZ, předseda poroty), Hana Berger (SRN), Daniel Buranovský (SK), Bernadeta Stańczyk (PL) a Peter Toperczer ml. (CZ). Klavíristé od nejútlejšího věku do 15 let vystoupí v koncertním sále brněnského Besedního domu, kde se 2. prosince v odpoledních hodinách uskuteční i Koncert laureátů.

Soutěžící se mohou těšit na příjemnou atmosféru a krásné ceny, publikum na krásnou hudbu v podání malých a mladých umělců – nositelů světla, tradice a naděje v lepší budoucnost.

Více informací o soutěži naleznete na stránkách www.amadeusbrno.cz

▸ Organizační tým soutěže

▸ *Časopis Pianissimo je mediálním partnerem soutěže Amadeus.*

Propozice klavírních soutěží, přehlídek a festivalů

Česká klavírní moderna dětem
8. ročník festivalu

27. – 28. ledna 2024 v Kostele sv. Vavřince v Praze

Na tomto festivalu se představí mladí pianisté, kteří zahrají **českou klavírní tvorbu 2. poloviny 20. století a hudbu současnou.**

Uzávěrka online přihlášek je 1. 12. 2023.

V rámci festivalu je nově vyhlášena skladatelská soutěž – „Soutěž ČKMD" na přednesové instruktivní skladby pro klavír, a to pro dvě kategorie:

I. do 15 let
II. do 25 let

Uzávěrka přihlášek skladatelské soutěže je **30. listopadu 2023**. Výsledky této soutěže budou vyhlášeny v rámci festivalu 28. ledna 2024.

Bližší informace a online přihlášku najdete na na facebookové stránce festivalu:

https://www.facebook.com/ceskaklavirnimodernadetem

Mladí pianisté hrají na klavír Steinway & Sons

25. – 26. května 2024, Gymnázium a Hudební škola hlavního města Prahy

Jednokolová soutěž je rozdělena do šesti věkových kategorií:

kategorie nejmladších	nar. v r. 2017 a mladší	2–4 min.
I. kategorie	nar. 2016	3–5 min.
II. kategorie	nar. 2015	4–6 min.
III. kategorie	nar. 2014	5–8 min.
IV. kategorie	nar. 2013	6–9 min.
V. kategorie	nar. 2012	7–10 min.

Účastnický poplatek činí v kategorii nejmladších až II. kategorii 700 Kč, ve III. až V. kategorii 900 Kč. Poplatek je nutno uhradit do 10. 5. 2024.

Přihlášky budou aktivní od 1. 4. 2024. **Uzávěrka přihlášek je 10. 5. 2024**.

Bližší informace najdete na webu https://www.mladipianiste.cz/status-souteze

Pro Bohemia

4. – 7. dubna 2024, Janáčkova konzervatoř v Ostravě

Ve 22. ročníku je soutěž vyhlášena v oboru **hra na cembalo**. I v tomto oboru je **soutěž jednokolová** ve všech kategoriích.

Kategorie	časový limit
1. kategorie: Omezený věkový limit: 12–15 let (2. stupeň ZUŠ, prima – kvarta hudebních gymnázií)	7–9 min.
2. kategorie: 15–17 let nebo starší s doložením dokladu o studiu (1. – 2. ročník konzervatoře, kvinta – sexta hudebního gymnázia, věková hranice: 24 let)	12–14 min.
3. kategorie: 17–19 let nebo starší s doložením dokladu o studiu (3. – 4. ročník konzervatoře, septima – oktáva hudebního gymnázia, studenti obligátního cembala na konzervatoři (5. ročník HLO klavír/varhany), věková hranice: 24 let)	15–20 min.
4. kategorie: 19–21 let nebo starší s doložením dokladu o studiu (5. – 6. ročník konzervatoře, 1. ročník hudebních VŠ, věková hranice: 24 let)	do 25 min.

Soutěžní repertoá

1. kategorie:
a) nejméně jedna skladba autora 18. století českého původu
b) volitelná skladba z období baroka

2. kategorie:
a) nejméně jedna skladba autora 18. století českého původu
b) skladba Johanna Sebastiana Bacha
c) skladba / skladby 17. století

3. kategorie:
a) nejméně jedna skladba autora 18. století českého původu
b) skladba Johanna Sebastiana Bacha
c) jedna skladba ve francouzském stylu 17. nebo 18. století
d) stylově kontrastní skladba (italský styl 17. století, anglická virginalová hudba, 20. století nebo současnost)

4. kategorie:
a) nejméně jedna skladba autora 18. století českého původu
b) skladba Johanna Sebastiana Bacha
c) skladba citového stylu (Carl Philipp Emanuel Bach, Wilhelm Friedemann Bach) nebo skladba pro cembalo Bohuslava Martinů

Přihlášky budou aktivní od 1. 11. 2023, **uzávěrka je 31. 1. 2024**.

Bližší informace naleznete na webu:

https://www.jko.cz/pro-bohemia-2024-soutezni-podminky

BEETHOVENOVY TEPLICE

9. ročník klavírní soutěže pro mladé pianisty do 23 let

16. – 17. března 2024, Konzervatoř Teplice

Jednokolová soutěž.

Soutěžní kategorie, repertoár a jeho délka:

1. kategorie do 9 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena nebo jiného klasicistního skladatele v trvání minimálně 2 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 4–7 minut.

2. kategorie do 11 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena nebo jiného klasicistního skladatele v trvání minimálně 3 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 7–10 minut.

3. kategorie do 13 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena v trvání minimálně 4 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 10–13 minut.

4. kategorie do 15 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena v trvání minimálně 4 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 13–16 minut.

5. kategorie do 18 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena v trvání minimálně 5 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 16–20 minut.

6. kategorie do 23 let: Soutěžící zahraje skladbu nebo skladby L. van Beethovena v trvání minimálně 10 minut doplněné libovolným programem v celkovém rozmezí 20–25 minut.

Účastnický poplatek činí v 1. a 2. kategorii 600 Kč, v 3. až 6. kategorii 1000 Kč.

Elektronické přihlášky posílejte do **31. ledna 2024**, naleznete je na

https://www.konzervatorteplice.cz/pro-verejnost/souteze-a-prehlidky/beethovenovy-teplice-2024

Mezinárodní soutěž Antona Rubinsteina – PIANO JUNIOR

27. - 28. dubna 2024, Düsseldorf, Internationale Musikakademie

Jedná se o **soutěž pořádanou online**, což umožňuje účast kandidátů z celého světa.

Soutěž je dvoukolová, soutěž JUNIOR má dvě kategorie:

1. pro děti od 8 do 12 let
2. pro mládež od 12 do 15 let

O výsledcích 1. kola budou soutěžící informováni mailem, pro finálové kolo není vyžadováno nové video – rozhodnutí poroty bude vycházet z nahrávek zaslaných do termínu uzávěrky přihlášek. Soutěžní program je libovolný, délka do 30 minut.

Uzávěrka přihlášek je 29. 3. 2024, registrační poplatek 100 €, do 28. 2. 2024 – 75 €.

Další informace naleznete na:

http://www.rubinstein-akademie.de/cmp/internationaler-anton-rubinstein-wettbewerb-2024-klavier-junior/

PIANOFORTE PER TUTTI aneb klavír pro všechny

7. ročník mezinárodní soutěžní klavírní přehlídky

11. – 12. dubna 2024, ZUŠ Příbor

Jednokolová soutěžní přehlídka, v tomto ročníku již s **mezinárodní účastí**. Soutěžící jsou zařazováni do kategorií podle ročníků, tj. podle délky studia nikoli podle věku.

Sólová hra

0. kategorie	přípravné studium	do 3 minut
I. kategorie	1. ročník	do 5 minut
II. kategorie	2. ročník	do 6 minut
III. kategorie	3. ročník	do 7 minut
IV. kategorie	4. ročník	do 8 minut
V. kategorie	5. ročník	do 9 minut
VI. kategorie	6. ročník	do 10 minut
VII. kategorie	7. ročník	do 11 minut
VIII. kategorie	1. a 2. roč. II. stupně	do 12 minut
IX. kategorie	3. a 4. roč. II. stupně	do 14 minut
X. kategorie	studium pro dospělé	do 15 minut

Soutěžní poplatek činí 800 Kč

Čtyřruční hra, šesti a víceruční hra, hra na dva klavíry

I. kategorie	přípravné studium, 1., 2. r.	do 5 minut
II. kategorie	3., 4. ročník	do 8 minut
III. kategorie	5., 6., 7. ročník	do 10 minut
IV. kategorie	1., 2. r. II. stupně	do 10 minut
V. kategorie	3., 4. r. II. stupně + SPD	do 12 minut

Soutěžní poplatek činí za celé seskupení 800 Kč

Platby ze zahraničí pouze v Eurech, cena činí 33 €.

Přihlášky budou aktivní od 1. 3. 2024 od 7:00 do 10. 3. 2024. Při naplnění kapacity soutěžní přehlídky má pořadatel právo uzavřít příjem přihlášek před uvedeným datem.

Další informace naleznete na www.soutezpianoforte.cz

▸ BcA. Radka Hajšelová

▸ BcA. Radka Hajšelová vystudovala hru na klavír na brněnské konzervatoři ve třídě Mgr. Ivany Stanovské. Je též absolventkou bakalářského studia Klavírní pedagogiky pod vedením prof. Aleny Vlasákové na HF JAMU v Brně. Pedagogicky působí na ZUŠ Náměšť nad Oslavou a ZUŠ Třebíč. Je dlouholetou posluchačkou kurzů MC. Aktivně spolupracuje s časopisem Pianissimo, zabývá se oblastí soutěží a propagace.

IT rubrika pro klavíristy a klavírní pedagogy

Milí čtenáři časopisu Pianissimo, tentokrát bych chtěl svůj článek zaměřit na nové a nejmodernější technologie, se kterými se můžete setkat na akustickém klavíru či pianinu.

Silent piano - tzv. tiché piano

Každý určitě několikrát zažil situaci, kdy například potřeboval v nočních hodinách cvičit před koncertem. Vzhledem k sousedům, kteří mají společnou zeď s místností s klavírem, to není ideální. Málokdo bydlí sám, bez rodiny a ve vilce, aby si mohl hrát naplno, kdy chce.

Já jsem si pořídil křídlo se **SILENT SYSTEMEM** a nemůžu si ho vynachválit. Jedná se o klavír, který je úplně stejný jako každé jiné křídlo, ale navíc jako bonus má možnost tiché hry do sluchátek. Velkou výhodou je to, že při hře máte úplně stejný pocit, jako když sedíte a hrajete na klasický akustický nástroj, využíváte jeho konstrukci a mechaniku a pouze zvuk se nešíří z nástroje ven, ale do sluchátek. Je to mnohonásobně lepší varianta, než cvičit na digitálním stage pianu, keyboardu či clavinově. Můžete si užít kombinaci toho nejlepšího z akustického a digitálního piana. Neomezujete se, ale hrajete jen pro sebe. Se zabudovaným Silent Systémem se můžete hrou potěšit kdykoli se vám zachce, aniž byste rušili své blízké či sousedy při jejich odpočinku. Svoje **piano uslyšíte pouze vy**. Hra tím dostane novou dimenzi.

Z vašeho akustického klavíru se zároveň stává i klavír digitální. Pod nástrojem jsou zabudované reproduktory a vy si můžete přepínat zvuky např. elektrického piana, vibrafonu, cembala, kostelních varhan, smyčců a dalších. Pokud máte nástroj rozladěný, či vám např. praskla struna a není možnost vše ihned opravit, můžete si přepnout svůj akustický nástroj na digitální a slyšet ho buď přes zabudované reproduktory či do sluchátek. Výhodou Silent Systému je i možnost nahrávání skladeb (přímo do paměti Silentu či následného uložení na flash disk či propojením midi kabelem do PC). Výborná je i funkce metronomu a také možnost kombinace hry - využití zvuku akustického nástroje spolu se zvuky Silentu (např. spojení se zvuky smyčcových nástrojů zní opravdu báječně).

Jak vše funguje?

Pouhým přepnutím páčky umístěné pod klaviaturou **aktivujete lištu** systému „tichého piana“, která po stisku klávesy zadrží kladívko těsně před strunou a zabrání vzniku akustického tónu. Současně se aktivuje speciální systém kontaktů pod klávesami, který **generuje digitální tón**, který následně slyšíte ve sluchátkách či reproduktorech.

Velkou výhodou je **neměnící se pocit ze hry**, chodu kláves i mechaniky. Intenzita tónu, tzv. dynamika hry zůstává stejná jako u akustického piana. Pro vypnutí stačí opět pouze přepnout páčku do původní polohy.

Zvuky:

Piano, elektrické piano, kostelní varhany, smyčce, vibrafon a další.

Funkce:

Volba hudebních nástrojů, metronom (tempo, takt, rytmus, hlasitost), nahrávání, přehrávání, kalibrace, jemné nastavení dynamiky úhozu každé jednotlivé klávesy.

Vstupy a výstupy:

Stereo audio input/output pro externí audiozařízení (zesilovač, mixážní pult, reproduktory), midi input/output pro připojení PC a midi přístrojů, keyboard – propojení s klaviaturou piana, 2 x 3,5 mm jack sluchátka

Standardně dodávané příslušenství:

Kvalitní stereo sluchátka.

Firmy, které toto zařízení vyrábí:

Korg, PianoDisc, Yamaha, Kawai, Adsilent Petrof, SILENT Piano™ a další.

Firma PianoDisc

Americká firma PianoDisc je jedním z vedoucích výrobců elektronických systémů do klavírů a pianin na celém světě. Společnost byla založena v roce 1988 a během krátké doby se stala jednou z nejúspěšnějších, nejinovativnějších a nejvlivnějších společností v branži hudebních výrobců. PianoDisc má v současné době přes 600 dodavatelů a prodejních míst ve 40 zemích celého světa.

Firma Adsilent – Petrof

Technická specifikace

- Možnost propojit s počítačem
- 10 demo skladeb
- Metronom
- Polyfonie max. 247 hlasů
- Knihovna obsahuje zvuky celkem 127 nástrojů
- Možnost ovládaní pomocí aplikace pro Android i pro iOS
- Dva výstupy na sluchátka, 3,5 mm stereo jack, USB MIDI
- Možnost nahrání 10 vlastních skladeb do paměti zařízení

NOVINKA: **ADSILENT SE ZVUKEM KLAVÍRU ANT. PETROF 275**

Mimořádně kvalitní zvuk špičkového koncertního klavíru ANT. PETROF 275 je možno navolit v pianinu stiskem jediného tlačítka.

VÝHODY

- téměř dokonalý zvuk prémiového klavíru ANT. PETROF 275
- pro tvorbu samplové knihovny je využit fyzikálně modelovaný zvuk od leadera v oblasti digitální zvukové syntézy, francouzské firmy Modartt
- hardware vyvinul Andreas Dütz (20 let zkušeností s produktovou řadou QuietTime na PianoDisc)
- historicky poprvé byla k vyhotovení primárních samplových podkladů použita bezodrazová komora
- každý jednotlivý tón byl zkontrolován předním českým klavíristou a držitelem ceny BBC Music Magazine Awards Ivo Kahánkem

Firma SILENT Piano™

Vyrábí klavír, který zachovává podstatu akustického klavíru s nově vylepšenými funkcemi tlumení a bohatým zvukem. Jedná se o nevšední akustické piano, na které lze hrát tiše a zároveň vám umožňuje nastavit hlasitost, přičemž si zachovává bohatý a komplexní zvuk, který je pro akustický nástroj jedinečný. Když se přepne do tichého režimu, kladívka se zastaví těsně před úderem do strun, zatímco pohyb kláves snímají optické senzory. Ty spouštějí interní tónový generátor, který reprodukuje digitálně samplovaný zvuk klavíru ve vašich sluchátkách. Výsledkem je výjimečně přirozený zvuk akustického piana. V tichém režimu se můžete ponořit do barvitě bohatého, přirozeného zvuku díky technologiím binaurálního samplování a Grand Expression Modeling, zatímco úplně zapomenete, že máte nasazená sluchátka. Intuitivní ovládání a plná funkčnost je možná s využitím speciální aplikace.

Aplikace Smart Pianist klavíristu propojí s novými způsoby, jak si užít hru na klavír. Můžete ji použít k analýze skladeb na svém chytrém zařízení, k automatickému generování klavírních partitur (akordových značek) nebo využít intuitivní, přehledné funkce pro ovládání hlasitosti, výběru zvuku nástroje a dalších funkcí. Můžete tak nahrávat a ověřovat své výkony.

V nástroji SILENT Piano™ je zabudováno 20 různých rytmů zahrnujících perkuse, bicí a basu. Je možné vybrat si požadovaný doprovodný vzor a užít si hraní s vlastní doprovodnou kapelou.

Dobrá rada na konec

Silent Systém je možné dodatečně pořídit a domontovat i k vašemu staršímu klasickému akustickému nástroji, který máte doma, avšak lepší variantou je pořídit si nástroj, který má Silent Systém zabudovaný už při samotné výrobě nástroje. Mluvil jsem s několika odborníky – klavírníky a ladiči, a ti mi potvrdili, že systém funguje spolehlivěji, když je zabudovaný rovnou do nového nástroje.

Samohrající klavír

Tyto systémy jsou velmi oblíbené např. v hotelech nebo restauracích.

Kromě systému tichého piana vyrábí firma **PianoDisc** další elektronický systém pro klavíry a pianina - tzv. **samohrajný systém** (po vybrání skladby hraje piano samo). Se systémy firmy PianoDisc se můžeme setkat nejen v soukromí, ale i v hotelech, restauracích, hudebních školách, nahrávacích studiích a na mnoha dalších místech, kde mají lidé radost z poslechu hudby.

Steinway & Sons SPIRIO O 180 – nejlepší samohrající křídlo na světě.

Křídlo vyrobené v té nejvyšší možné kvalitě se sofistikovaným systémem Spirio. Steinway Spirio obsahuje ve své knihovně desítky videí a tisíce nahrávek skladeb nejlepších světových klavíristů. Zdarma je doživotní update knihovny.

Společnost Steinway and Sons patří mezi nejlepší výrobce pianin a křídel na světě. Vyrábí nástroje s nezaměnitelným zvukem, jejichž nejvyšší možná kvalita je daná velkou pečlivostí při výběru použitých dílů a materiálů. V nástroji Steinway & Sons SPIRIO O 180 jsou implementovány nejnovější patenty Steinway and Sons.

▸ Štěpán Slavík

▸ *Autor pravidelné IT rubriky Pianissima BcA. Štěpán Slavík studoval hru na klavír na plzeňské konzervatoři ve třídě Mgr. Věry Müllerové a na JAMU v Brně ve třídě prof. Jana Jiraského, Ph.D. Působí jako klavírista, korepetitor a učitel hudby v ZUŠ Bedřicha Smetany v Plzni, v ZUŠ Holýšov a v ZUŠ Blovice.*

Pianissimo č. 23 / listopad 2023

Šéfredaktorka: Mgr. BcA. Miroslava Raková

Hlavní poradce a odborná pomoc: prof. MgA. Alena Vlasáková

Autoři článků: Mgr. Inna Aslamas, BcA. Radka Hajšelová, Linda Horňáková, BcA. Štěpánka Hrubecká, Mgr. Věra Chmelová, Ph.D., BcA. Anna-Adéla Ludvíčková, Mgr. BcA. Miroslava Raková, BcA. Štěpán Slavík, BcA. Martina Vlčková, MgA. Viktor Vojnovič, Ph.D., Marcela Zilvarová, DiS.

Grafická úprava: David Rak
Soutěže a propagace: BcA. Radka Hajšelová

Jazykové korektury: Mgr. Jana Lišková Kvochová, Mgr. Romana Olivíková

Fotografie na titulní straně: Účastnice Improvizační přehlídky HRAJEME SI PRO RADOST se svou pedagožkou BcA. Štěpánkou Hrubeckou – MC 25. 3. 2023

Časopis je k dispozici ke čtení i stažení na stránkách: www.pianissimo.cz
Kontakt na redakci časopisu: rakova.m@pianissimo.cz.